

Evaluace vzdělávací soustavy ve městě Uherský Brod s ohledem na demografický vývoj obyvatelstva

Bc. Veronika Kreislová

Diplomová práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Kreislová**
Osobní číslo: **M12476**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Evaluace vzdělávací soustavy ve městě Uherský
Brod s ohledem na demografický vývoj obyvatelstva**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte cíle a metody práce včetně základních pojmů.
- Vysvětlete vazby vzdělávacího procesu na úrovni municipalit.

II. Praktická část

- Provedte demografickou charakteristiku obce včetně analýzy sociální infrastruktury a školství.
- Na základě provedené analýzy vyhodnoťte vzdělávací soustavu ve městě Uherský Brod.
- Na základě zjištěných poznatků formulujte strategické cíle, doporučení.
- Navrhněte katalog návrhů projektů.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BROŽOVÁ, Stanislava. The Education System of the Czech Republic. 1. vyd. Prague: Institute for Information on Education, 2008, 96 s. ISBN 978-80-211-0562-1.
KATZOVÁ, Pavla. Školský zákon: komentář. Praha: ASPI, 2008, 772 s. ISBN 978-80-7357-412-3.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 1999, ISBN 978-7263-404-0.
REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
ROSEN, Harvey, S. a Ted GAYER. Public Finance. 9. vyd. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiří Macháček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 17. února 2014
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 29.4.2014

Veronika Krejčí

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem mé diplomové práce je evaluace vzdělávací soustavy na území Uherského Brodu s přihlédnutím k demografickému vývoji, který úzce souvisí s vývojem města v jednotlivých oblastech, zejména pak pokud jde o školství, jelikož má vliv na efektní řízení a organizaci v této oblasti.

Cílem této práce je analyzovat demografický vývoj a stav vzdělávací soustavy v Uherském Brodě, na základě analýzy vyhodnotit přednosti a nedostatky a následně navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu. Diplomová práce je koncipována do dvou částí, jimiž jsou teoretická část a praktická část. V teoretické části jsou definovány základní teoretické pojmy týkající se neziskových organizací, demografie a pojmy z oblasti školství. Druhá, praktická část, je zaměřena na analýzu řešených oblastí. Vyhodnocení analytické části představuje SWOT analýza, která je zároveň podkladem pro navržení strategických cílů, priorit a opatření a následné zpracování katalogu projektů.

Klíčová slova: Vzdělávací instituce, demografie, SWOT analýza, strategický cíl, katalog projektů

ABSTRACT

The topic of my diploma thesis is the Evaluation of the educational system in Uherský Brod area taking into consideration the demographic development, which is closely linked with the development of the town in various fields, especially in terms of education, as it has an impact on the effective management and organization in this particular area.

The aim of this work is to analyze demographic trends and the state of the educational system in Uherský Brod, evaluate the strengths and weaknesses on the basis of the analysis and consequently submit proposals to improve the current state. The thesis is divided into two parts, namely a theoretical part and a practical part. The theoretical part defines the basic theoretical concepts related to non-profit organizations, demography and terms of education. The practical part is focused on the analysis of examined areas. The evaluation of the analytical part represents a SWOT analysis, which is also the basis for the proposal of strategic objectives, priorities and measures and subsequent processing of the projects catalog.

Keywords: Educational facility, demography, SWOT analysis, strategical aim, catalog of projects

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Jiřímu Macháčkovi, za odborné vedení a cenné připomínky, které byly velkým přínosem ke zpracování této práce.

Děkuji.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CÍLE A METODY PRÁCE	13
2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	15
2.1 POJMY Z OBLASTI DEMOGRAFIE	15
2.1.1 Natalita (porodnost)	15
2.1.2 Mortalita (úmrtnost)	15
2.1.3 Přirozený přírůstek	16
2.1.4 Věková struktura obyvatel	16
2.1.5 Migrace	17
2.2 NEZISKOVÝ SEKTOR	18
2.2.1 Vymezení neziskové organizace	18
2.2.2 Členění neziskového sektoru dle vybraných kritérií	19
2.2.2.1 Kritérium zakladatele.....	19
2.2.2.2 Kritérium právně-organizační normy	19
2.2.2.3 Kritérium financování.....	20
2.2.3 Legislativa upravující neziskové organizace	20
2.3 VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVA	22
2.3.1 Systém školství v ČR	23
2.3.1.1 Předškolní vzdělávání	23
2.3.1.2 Základní vzdělávání	23
2.3.1.3 Střední vzdělávání.....	24
2.3.1.4 Vyšší odborné vzdělávání	24
2.3.1.5 Školská zařízení	25
2.3.2 Orgány podílející se ve správě školství ČR	25
2.3.2.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	25
2.3.2.2 Česká školní inspekce	26
2.3.2.3 Kraj	27
2.3.2.4 Obec	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	31
3.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTĚ	31
3.2 DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	35
3.2.1 Vývoj počtu obyvatel	35
3.2.2 Porodnost, úmrtnost	36
3.2.3 Migrace	37
3.2.4 Celkový přírůstek	37
3.2.5 Věková struktura obyvatel	38
3.2.6 Vzdělanostní struktura obyvatelstva	40
3.3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY	41
3.3.1 Mateřské školy	41
3.3.2 Základní školy	45
3.3.3 Střední školy.....	51
3.3.3.1 Gymnázium Jana Amose Komenského	52
3.3.3.2 Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod	53

3.3.3.3	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické	55
3.3.3.4	Střední odborné učiliště Uherský Brod.....	56
3.3.4	Vyšší odborné školy a vysoké školy	57
3.3.4.1	Vysoké učení technické	57
3.3.4.2	Vysoká škola báňská - Technická univerzita v Ostravě	58
3.3.5	Specializované školy	58
3.3.5.1	Základní umělecká škola Uherský Brod.....	58
3.3.5.2	Základní škola praktická a Základní škola speciální Uherský Brod....	59
4	VYHODNOCENÍ POMOCÍ SWOT ANALÝZY	60
4.1	DEMOGRAFIE.....	60
4.2	ŠKOLSTVÍ.....	61
4.3	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ SWOT ANALÝZY	63
4.3.1	Rozvoj silných stránek	63
4.3.2	Neutralizace slabých stránek.....	63
4.3.3	Využití příležitostí.....	64
4.3.4	Eliminace hrozeb.....	64
5	FORMULACE STRATEGICKÝCH CÍLŮ, DOPORUČENÍ.....	65
5.1	STRATEGICKÝ CÍL Č. 1: ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MĚSTA	66
5.1.1	Priorita I. Zkvalitnění infrastruktury pro občanské a veřejné služby	66
5.1.2	Priorita II. Posílení pozice Uherského Brodu jako centra kulturního a společenského života.....	67
5.1.3	Priorita III. Přizpůsobit služby probíhajícímu demografickému vývoji	68
5.2	STRATEGICKÝ CÍL 2: PODPORA MLADÝCH.....	68
5.2.1	Priorita I. Podpora zaměstnanosti mladých osob	69
5.2.2	Priorita II. Podpora a rozvoj bydlení.....	69
5.3	STRATEGICKÝ CÍL 3: PODPORA ROZVOJE A ZKVALITNĚNÍ ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ.....	70
5.3.1	Priorita I. Vytvoření kvalitního prostředí pro vzdělání	70
5.3.2	Priorita II. Motivovat školy k využití jejich kapacit pro mimoškolní vzdělávání dětí, mládeže či dospělé veřejnosti, podpora vzniku nových mimoškolních kroužků či kurzů.....	71
5.3.3	Priorita III. Rozvinutí spolupráce základních a středních škol vůči dalším subjektům	72
6	KATALOG NÁVRHŮ PROJEKTŮ	74
6.1	PROJEKT Č. 1 VYBUDOVÁNÍ FIREMNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY A JESLÍ	74
6.2	PROJEKT Č. 2 ADAPTACE DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÝCH NA TRH PRÁCE.....	76
6.3	PROJEKT Č. 3 SPORTOVNÍ VÍCEÚČELOVÉ HŘIŠTĚ.....	78
6.4	PROJEKT Č. 4 JAZYKOVÉ KURZY PRO PEDAGOGY	80
	ZÁVĚR	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	84
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK.....	89

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá problematikou školského systému, který úzce souvisí s demografickým vývojem populace ve městě Uherský Brod. Toto téma diplomové práce jsem si vybrala záměrně, a sice navazuje a detailně rozpracovává poznatky vybraných kapitol prezentované v bakalářské práci, ve které jsem se zabývala Programem rozvoje města Uherský Brod obecně.

Domnívám se, že jak na problematiku vzdělávání, tak na problematiku demografie je nutné klást důraz, jelikož vzdělanost je velkou mírou to, co rozhoduje o úspěšnosti jedince, ekonomiky a také celého národního hospodářství.

Diplomová práce je koncipována do dvou částí, kterými jsou teoretická část a praktická část. V teoretické části jsou řešeny základní souvislosti a pojmy z oblasti demografie, neziskových organizací a také uspořádání a provázanost českého edukačního systému.

V druhé, praktické části práce je věnován prostor socioekonomické charakteristice města v hodnocených oblastech, která je současně nejdůležitější částí práce, jelikož dále na ni navazuje a vyhodnocuje ji SWOT analýza, která rozpracovává silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení. Závěrem praktické části práce je katalog návrhů projektů, jež nabízí možnosti řešení problémových oblastí, případně navrhuje zefektivnění, které by městu prospělo k dalšímu rozvoji a zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti vůči okolí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A METODY PRÁCE

Cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit dosažené poznatky, a to na všech úrovních, počínaje předškolním vzděláváním až po oblast středního školství, dále je nedílnou součástí analýzy také zhodnocení demografické situace, tedy jakým trendem se bude počet obyvatel a s tím související atraktivita města pro občany vyvíjet do budoucna.

Na závěr budou prostřednictvím návrhu katalogu projektů navržena možná opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu školských zařízení ve městě Uherský Brod.

Dle způsobu zkoumání uvedených informací se jedná o výzkum intenzivní, a sice soustředí se na nízký počet vybraných otázek, kterým se věnuje podrobně – v této práci se jedná konkrétně o otázky demografie v souvislosti s počtem žáků jednotlivých typů škol. (Reichel J., 2009, s. 35)

Pokud jde o otázku doby trvání, jde o výzkum krátkodobý, jelikož je prováděn v rádech několika měsíců, přestože data, se kterými pracuje, jsou dlouhodobého charakteru, jedná se o časové řady v horizontu několika let.

Základní metodou, která je v práci využita, je jednoznačně analýza, tedy jakési třídění a klasifikace vztahů, vlastností a méně či více podstatných znaků. Existuje více typů analýz, v této práci je stěžejní SWOT analýza, jelikož je vyústěním socioekonomické charakteristiky v oblasti školství, sociální infrastruktury a demografie a zároveň je výchozím zdrojem informací pro vyhodnocení situace v těchto oblastech a následném návrhu katalogu projektů, které by měly pomoci městu k dalšímu rozvoji v těchto oblastech.

Pokud se týká SWOT analýzy, jedná se o jednu z nejjednodušších analýz, která vede k identifikaci silných stránek a slabých stránek, které vycházejí z vnitřního prostředí a oproti tomu příležitostí a ohrožení, jež vyplývají z vnějšího prostředí. *Tyto klíčové faktory jsou potom verbálně charakterizovány, případně ohodnoceny ve čtyřech kvadrantech tabulky SWOT.* (Keřkovský, Vykypěl, 2006, s. 120)

V práci je dále využita demografická analýza, která zkoumá vývoj počtu a demografickou strukturu obyvatelstva. Zahrnuje rozbor jednotlivých složek demografické reprodukce, studuje demografické události jako jevy hromadné, s cílem vymezit jejich charakteristické znaky a zkoumat jejich proměnlivost v průběhu a čase, případně na určitém území. (Kalibová, K., 2009, s. 26)

Výsledkem jsou demografické ukazatele, které zahrnují veškeré údaje vztahující se k procesům demografické reprodukce. Mezi vybrané ukazatele, které jsou v práci v rámci demografické analýzy prezentovány, patří:

- Přirozený přírůstek
- Porodnost
- Úmrtnost
- Migrační saldo
- Index stáří

2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Pro lepší orientaci v problematice je nutné na úvod objasnit několik pojmů. Jedná se především o pojmy související s demografií, s neziskovým sektorem - jeho definice, členění, legislativní úprava a dále pak údaje, které se týkají systému školství v České republice.

2.1 Pojmy z oblasti demografie

Demografie je vědním oborem, který se zabývá reprodukcí lidských populací neboli demografickou reprodukcí. Předmětem demografického studia jsou lidské populace, na rozdíl od jiných oborů, které se také lidskou populací zabývají, rozdíl spočívá v tom, že se demografie specifikuje na proces reprodukce. Úzce souvisí také s dalšími vědami, například geografii obyvatelstva, jelikož populační vývoj je výsledkem jak přirozené změny obyvatelstva, tak migrací.

2.1.1 Natalita (porodnost)

Hromadný jev, spolu s úmrtností se jedná o nejdůležitější složku demografické reprodukce. Zejména právě porodnost je indikátorem, který ovlivňuje populační vývoj určitého územního celku, jelikož došlo ke stabilizaci úmrtnosti. Hrubá míra porodnosti je nejméně náročným ukazatelem, který udává počet živě narozených dětí na 1000 obyvatel středního stavu sledované populace, ukazatel může být specifikován tak, že se živě narozené děti vztáhnou pouze k ženám v reprodukčním věku, čímž se dostáváme k dalšímu ukazateli – tzv. míra plodnosti, tedy počet narozených dětí na 1000 žen v reprodukčním věku v daném období (nejčastěji rok).

(Kalibová, K., 2009, s. 98-99)

2.1.2 Mortalita (úmrtnost)

Mortalita neboli úmrtnost lze definovat jako vymírání určité populace, jak už jsem zmínila výše, jedná se vedle porodnosti o jednu ze dvou základních složek demografické reprodukce. Dá se říci, že částečně je důsledkem vývoje s ní souvisejícího indikátoru, a sice nemocnosti, dále je úmrtnost ovlivňována kvalitou životních podmínek, životního prostředí a také způsobem života. Úmrtnost je vázána na událost smrti, kterou lze vyjádřit jako definovanou a evidovanou demografickou událost, která se také nazývá úmrtím. K vyjádření úmrtnosti slouží řada ukazatelů, z nichž základním je hrubá míra úmrtnosti, která udává celkový počet zemřelých na 1000 obyvatel středního stavu (často za období jednoho roku). Po-

stupem času tento ukazatel ztrácí svoji významnost a objektivitu, jelikož je příliš ovlivněn věkovou strukturou srovnávaných populací, mnohem častěji se tedy začíná využívat ukazatel, který řeší úmrtnost dle věku, mnohdy pak v genderovém členění, tedy dle pohlaví na muže a ženy.

(Kalibová, K., 2009, s. 130 - 131)

2.1.3 Přirozený přírůstek

Přirozený přírůstek je statistický údaj, který úzce souvisí s dvěma výše definovanými pojmy, a sice jedná se o ukazatel, který udává rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých ve sledovaném období (zpravidla jeden rok) u vybrané skupiny.

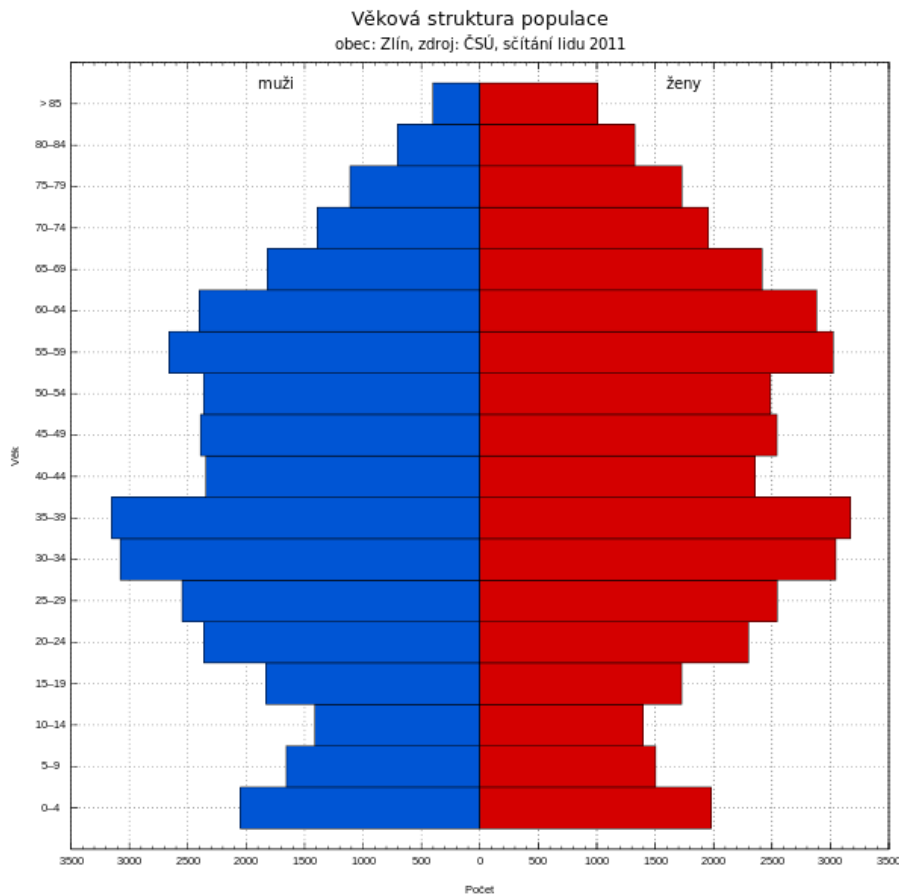
Je-li počet zemřelých vyšší než počet živě narozených, tedy saldo je záporné, nabývá přirozený přírůstek záporné hodnoty a mění se de facto v úbytek. Termín "přirozený úbytek" při záporném saldu se však u nás ani v zahraničí nepoužívá, konstatuje se např. "ztráta obyvatelstva přirozenou měnou". (Český statistický úřad, © 2011)

2.1.4 Věková struktura obyvatel

Věk je vedle pohlaví jednou ze dvou základních charakteristik každé populace a je jedním z hlavních identifikačních znaků a výběrových či třídících kritérií sociologických výzkumů. Věková struktura se obvykle vyjadřuje dělením počtu obyvatel (často na muže a ženy) do jedno a víceletých věkových kategorií a jejich podíl z celkového počtu osob daného souboru se uvádí v procentech (%). Pokud bychom chtěli věkovou strukturu vyjádřit graficky, bývá znázorňována věkovou pyramidou, která názorně ukazuje tendenci ke třem typům věkové struktury, a sice progresivní, stacionární a naposled regresivní. Věková pyramida má strukturu dvojitého histogramu, kde osa věku pro muže je postavena proti ose věku pro ženy. Na svislou osu se nanáší věk, na vodorovnou osu zastoupení příslušné věkové skupiny.

(Kalibová, K., 2009, s. 130 - 131)

Obrázek 1: Věková pyramida obyvatelstva Zlínského kraje, r. 2011 (Zdroj: ČSÚ)

2.1.5 Migrace

Migrace neboli stěhování či přemísťování osob přes libovolné hranice, zpravidla administrativní je proces, který je spojený s krátkodobou, dlouhodobou nebo trvalou změnou bydliště. Směr migračního pohybu lze vyjádřit dvěma směry, kterými jsou imigrace a emigrace, úhrny přistěhovalých neboli hrubou migraci a naopak úhrn vystěhovalých čili hrubou emigraci lze vyjádřit jak za celý stát, tak za kraje, okresy či obce. Čistá migrace je pak pojem, který udává rozdíl mezi počtem přistěhovalých a počtem vystěhovalých a lze jej označit také pojmem migrační saldo, které může být kladné (v případě, že počet osob přistěhovalých je vyšší nad počtem odstěhovaných) nebo záporné (naopak počet osob přistěhovalých je menší, než počet osob vystěhovalých).

(Kalibová, K., 2009, s. 66-67)

2.2 Neziskový sektor

Vzhledem ke skutečnosti, že školská zařízení, kterými se ve své práci budu do značné míry zabývat, jsou klasifikovány jako neziskové organizace spadající do neziskového sektoru, ráda bych na úvod tento pojem definovala.

2.2.1 Vymezení neziskové organizace

Pro výklad pojmu nezisková organizace není v České republice oficiálně platný žádný právní předpis, přestože se o zvláštním zákonu, který by problematiku neziskových organizací obecně upravoval, uvažovalo, ovšem dala by se definovat jako nevýdělečná organizace, jejíž hlavním účelem není dosahování zisku, nemusí být však nutně neziskové, avšak zisk není hlavní prioritou. Patří sem organizace, na jejichž činnosti je jiný zájem, a to zájem státu, společnosti či určitého okruhu osob. Záměr, pro který byly založeny, je provozování činností ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Důraz je kladen na výsledky, které souvisí s hlavním posláním organizace, výše příjmů ustupuje do pozadí.

„Mezi neziskové organizace můžeme zařadit i obce, kraje a státní fondy, u kterých převažuje charakter veřejné správy a služby, nelze však vyloučit ani činnosti podnikatelského charakteru.“ Zákon o dani z příjmu však z okruhu neziskových organizací vylučuje obchodní společnosti a družstva, i když nejsou ustanoveny za účelem podnikání, zvláštním případem jsou pak zdravotnická zařízení, která nejsou výslovně uvedena ve výčtu poplatníků, přesto má řada z nich právní formu neziskové organizace, pro něž platí od roku 2005 zvláštní, samostatný daňový režim – zdravotnické služby jsou tímto osvobozeny od daně z přidané hodnoty. Na druhou stranu zdravotní pojišťovny, které jsou zřízeny podle zvláštního právního předpisu, nejsou zařazeny mezi neziskové subjekty, ale některé příjmy z jejich činností nejsou předmětem daně z příjmu.

Je možné konstatovat, že neziskovou organizací, tedy organizací, která není zřízena za účelem podnikání a prvotní účel není dosažení zisku, v žádném případě nesmí být fyzická osoba, vždy se musí jednat o osobu právnickou s výjimkou organizačních složek.

Pro neziskové organizace je typické:

- Právnické osoby
- Mají svého zřizovatele
- Zakládají se podle různých právních předpisů
- Podléhají registraci na místech určených jim zákonem, podle kterého jsou zřízeny

- Jsou vedeny v seznamu ekonomických subjektů, který vede Český statistický úřad
- Mají přiděleno identifikační číslo

(Merlíčková Růžičková, 2013, s.9)

2.2.2 Členění neziskového sektoru dle vybraných kritérií

Organizace spadající do neziskového sektoru můžeme klasifikovat dle množství různých kritérií. Pro názornost a přehlednost jsem vybrala tři z těchto kritérií, která podle mého názoru patří mezi základní.

2.2.2.1 Kritérium zakladatele

V případě třídění organizací dle zakladatele můžeme organizace dělit následovně:

- a) Organizace **založené veřejnou správou tj. státní správou**
  - Ministerstva, ústřední úřad státní správynebo **samosprávou** (obec, magistrát, kraj) – některé z nich můžeme z uvedeného důvodu nazývat veřejnoprávní organizace.
- b) Organizace **založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou** (organizaci mohou založit i společně). Tento typ organizace nazýváme jako soukromoprávní.
- c) **Veřejnoprávní instituce**, kde je výkon účelu veřejné správy dán jako povinnost ze zákona.
  - Veřejná vysoká škola

(REKTOŘÍK, J., 2007, s. 39-41)

2.2.2.2 Kritérium právně-organizační normy

- a) Organizace založené dle zákonů č. 218/2000Sb. rozpočtová pravidla a č. 250/2000Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- b) Organizace založené podle ostatních zákonů platných pro neziskové organizace.
- c) Organizace založené podle zákona č. 90/2012. – Obchodní zákoník a organizace s obdobným charakterem.

(REKTOŘÍK, J., 2007, s. 39-41)

2.2.2.3 Kritérium financování

- a) Organizace financované **zcela z veřejných rozpočtů**
  - Organizační složky státu a územních celků
- b) Organizace financované **z části z veřejných rozpočtů**, to znamená, že organizace mají na příspěvek legislativní nárok.
  - Příspěvkové organizace, vybraná občanská sdružení, církve a náboženské společnosti a politické strany a politická hnutí
- c) Organizace financované **z různých zdrojů**
  - Dary, sbírky, sponzoring, vlastní činnost.
- d) Organizace financované především **z výsledku realizace svého poslání**.

(REKTOŘÍK, J., 2007, s. 39-41)

2.2.3 Legislativa upravující neziskové organizace

Legislativní předpisy, které se vztahují k neziskovým organizacím, můžeme členit do dvou základních skupin, a sice na základní předpisy, jež upravují problematiku samotné existence neziskových organizací a jejich uspořádání a na předpisy účetní a daňové, které se blíže věnují hospodaření těchto organizací.

Pro tuto práci je stěžejní výčet základních předpisů, kterými se neziskové organizace řídí, patří sem: (Neziskovky, 2014)

- **Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)**

Nový občanský zákoník slouží k úpravě soukromého práva a v aktuálním znění se skládá z pěti částí. Nahrazuje dosavadní právní úpravu z roku 1964, která byla několikrát novelizována. Tato úprava již byla nevyhovující, mimo jiné i z důvodu roztříštěnosti úpravy vztahů. Proto nový předpis zahrnuje širší úpravu práva soukromého, veškeré soukromoprávní vztahy jsou nyní obsaženy v jednom kodexu.

Vymezení statusu veřejné prospěšnosti je zakotveno v první části – Obecná ustanovení → Hlava II → § 146 – 150. (Česko, 2012)

- **Zákon 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (ZOK)**

Zákon o obchodních společnostech a družstev (zákon o obchodních korporacích) vešel v účinnost 1. 1. 2014. Zákon se věnuje, jak již z jeho nadpisu vyplývá, zákonné úpravě

obchodních společností, a to, veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným akciové společnosti a družstev. Zákon o obchodních korporacích je rozdělen do tří částí, které mají celkově osm hlav. (Česko, 2012)

- **Zákon 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob**
- **Zákon 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech**

Výše zmíněný zákon provádí ústavní garance svobody náboženského vyznání, a to jak v individuálním tak kolektivním rozměru, upravuje postavení registrovaných církví a náboženských společností coby soukromoprávních korporací, a určuje způsob výkonu státní správy ve věcech církví a náboženských společností. (Česko, 2001)

- **Zákon 262/2006 Sb., zákoník práce**

Zákoník práce je součástí soukromého práva a upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Současný zákoník práce nabyl účinnosti dne 1. ledna 2007. Je složen celkem ze čtrnácti částí a definuje například vymezení pracovněprávních vztahů, dále vznik a skončení pracovního poměru, bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Mimo to vymezuje základní ustanovení, která se týkají odměňování za práci, péči o zaměstnance či dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr a další. (Česko, 2006)

2.3 Vzdělávací soustava

Vzdělávací systém v České republice vychází z dlouhé tradice počínající rokem 1774, kdy byla zavedena povinná školní docházka.

Lidské zdroje jsou bezesporu klíčové pro tvorbu a předávání poznatků, jedná se o jeden z významných faktorů, které určují potenciál každé společnosti, proto je na jejich rozvoj a s tím související vzdělávání brán velký zřetel. Vzdělanost, jak jednotlivce, tak obecně národa je pak rozhodujícím faktorem konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje vůči ostatním jedincům či v globálním hledisku vůči státům.

Pokud se týká systému vzdělávání v České republice, vychází ze školského zákona a definuje proces získávání kvalifikace v jednotlivých stupních školní soustavy.

Školský zákon

Školský zákon je základní legislativní předpis, který patří do práva soukromého a zabývá se různými možnostmi vzdělávání v České republice.

Upravuje především oblasti vzdělávání, jež jsou uskutečňovány ve školách, školských zařízeních – jde o vzdělávání předškolní, základní, střední, vyšší odborné a také další vzdělávání, jež je uskutečňováno ve školách či školských zařízeních – sem patří zejména umělecké vzdělávání, jazykové vzdělávání, zájmové a další. Co ve školském zákoně upraveno není, je oblast vysokoškolského vzdělávání, pro kterou je platný samostatný právní předpis, a to zákon č. 111/1998Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů.

Dalším předmětem úpravy ve školském zákoně je vymezení pravomoci a působnosti orgánů, které vykonávají státní správu a samosprávu ve výše zmíněných oblastech a v neposlední řadě také práva a povinnosti osob, které se vzdělávání a školských služeb obecně účastní. (Brožová, S., 2008, s. 11 - 13), (Katzová, P., 2008, s. 1)

Tento legislativní předpis je účinný k datu 1. ledna 2005 a v současné době představuje jakousi základní normu, která komplexně upravuje problematiku vzdělávání pro oblast regionálního školství. V současné době regionální školství zahrnuje základní a střední školy a školská zařízení v působnosti krajských orgánů vzniklých reformou veřejné správy od 1. ledna 2001. Regionální školství je spravováno, řízeno a financováno krajskými úřady prostřednictvím jejich odborů školství. (Brožová, S., 2008, s. 11 - 13), (Katzová, P., 2008, s. 1)

2.3.1 Systém školství v ČR

Tato kapitola se zabývá vymezením systému školství, a to v členění dle školského zákona na instituce, jež se specializují na vzdělávání předškolní, základní, střední a dále vyšší odborné a jiné, které jen okrajově zmíním, jelikož se jimi v práci nebudu blíže zabývat.

Speciální skupinou je potom soustava školských zařízení, které jsou buďto právníckými osobami, příspěvkovými organizacemi nebo organizačními složkami státu, jež poskytují školské služby resp. služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách či s ním souvisejí. (Katzová, P., 2008, s. 1)

2.3.1.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání poskytuje základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Jde o formu výuky, která pomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje speciálně pedagogickou péči.

Z legislativy je patrné, že se v případě předškolního vzdělávání jedná skutečně o vzdělávání, nikoli jen o péči, jak by se někdo mohl domnívat, je tedy nutné, aby dítě splňovalo požadavky stanovené rámcovým vzdělávacím programem, jenž je určen právě pro předškolní vzdělávání a současně také školním vzdělávacím programem konkrétní mateřské školy.

Zákonem není pevně stanovena dolní hranice, kdy je možné děti k předškolnímu vzdělávání připustit, nicméně školský zákon udává, že předškolní vzdělávání je určeno pro děti obvykle ve věku od tří do šesti let. Je možné přijmout i děti mladší tří let, takové rozhodnutí je ovšem na posouzení ředitele daného zařízení. (Katzová, P., 2008, s. 176 - 182)

2.3.1.2 Základní vzdělávání

Povinnost plnění školní docházky, kterou upravuje §36 Školského zákona, úzce souvisí s článkem 33 Listiny základních práv a svobod, jenž je součástí ústavního pořádku České republiky, ve které je deklarováno právo každého jedince na vzdělání a současně také, že školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Z toho plyne zákonná povinnost zejména vůči zákonným zástupcům dítěte, kteří mají zajistit, aby dítě po stanovenou dobu docházelo do školy a vzdělávalo se, nicméně jsou stanoveny i jiné způsoby plnění školní docházky, které nespočívají v pravidelné docházce do školy, ale v jiné organizaci vzdělávání dítěte (např. individuální vzdělávání bez pravidelné účasti ve vyučování ve škole nebo vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením).

Z legislativy dále vyplývá, že povinná školní docházka je povinná po dobu devíti školních let, nanejvýš však do školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku a v tento okamžik končí, přestože z jakéhokoli důvodu neabsolvoval celých devět let školní docházky. (Katzová, P., 2008, s. 215 - 220)

2.3.1.3 Střední vzdělávání

Část čtvrtá školského zákona se věnuje problematice středního vzdělávání, obecně vymezuje cíle středního vzdělávání, a to pro všechny způsoby jeho uskutečňování a všechny obory vzdělávání vymezené v nařízení vlády č. 689/2004Sb.

Stupně vzdělání, kterých lze dosáhnout úspěšným absolvováním vzdělávacího programu ve střední škole jsou v legislativě vymezeny následovně: (Katzová, P., 2008, s. 253 - 257)

- Střední vzdělání – úspěšné dokončení vzdělávacího programu v trvání 1 – 2 let při zachování denní formy vzdělávání
- Střední vzdělání s výučním listem – úspěšné dokončení vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let při zachování denní formy vzdělávání
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou „získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.“

2.3.1.4 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání na rozdíl od vzdělání vysokoškolského garantuje nejen získání všeobecného vzdělání, odborného vzdělávání, ale zejména pak praktickou přípravu pro výkon činností. U studia vysokoškolského často studijní programy připraví studenta pouze v oblasti všeobecného vzdělávání v konkrétní oblasti.

Délka studia u vyššího odborného vzdělávání v prezenční formě je stanovena na 3 roky včetně odborné praxe, pokud se týká zdravotnických oborů, délka je až 3,5 roku. (Katzová, P., 2008, s. 374 - 380)

2.3.1.5 Školská zařízení

Školské zařízení je právnická osoba, příspěvková organizace nebo organizační složka státu, která poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo napomáhají vzdělávání ve školách, případně s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči.

Do této skupiny zařízení spadají dle zákona: zařízení pro vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská účelová zařízení. (Katzová, P., 2008, s. 451 - 460)

2.3.2 Orgány podílející se ve správě školství ČR

Pro zajištění řádného chodu v oblasti vzdělávání, školský zákon stanoví práva a povinnosti jednotlivých aktérů tak, aby bylo efektivně dosahováno jak dílčích, tak rámcových cílů, které jsou vytyčeny.

Mezi tyto aktéry na úseku vzdělávání řadíme sestupně dle svěřené pravomoci a působnosti následující:

2.3.2.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je ústředním orgánem státní správy v České republice, v jehož čele stojí člen vlády ČR. Jedná se o orgán, který odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy jinak řečeno ministerstvo je pověřeno stanovením státní vzdělávací politiky a strategie vývoje vzdělávání a vzdělávací soustavy. Do působnosti také řadíme celoživotní vzdělávání, výzkum a vývoj, vědní politiku, záležitosti vědeckých hodností a také problematiku dětí, mládeže, tělesné výchovy a sportu.

Do kompetencí ministerstva spadá především zpracování **Národního programu vzdělávání**, který bývá také označován jako **Bílá kniha**. Povinnost zpracovat tuto koncepci vyplývá přímo ze školského zákona. Tento politický rámcový dokument formuluje myšlenková východiska, záměry a rozvojové programy ve střednědobém časovém horizontu, jež jsou směrodatné pro rozvoj vzdělávací soustavy a je navržen nejen ve spolupráci s odborníky v oblasti vzdělávání, ale také s ústředními odborovými orgány, zastupitelskými orgány zaměstnavatelů a regiony. Koncepce je předložena k projednání vládě, ta ji následně postoupí ke schválení oběma parlamentním komorám, tedy Poslanecké sněmovně i Senátu.

Z tohoto programu potom vycházejí **rámcové vzdělávací programy**, které vymezují specifika pro jednotlivé stupně a obory vzdělání, definují rámec pro návrh učebních plánů a stanoví pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů.

(Brožová, S., 2008, s. 13), (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2001, s. 7)

2.3.2.2 Česká školní inspekce

Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností na úseku školství, jež je zřízen zákonem č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání - školský zákon a působí od 1. ledna roku 2005. Je organizační složkou státu s účetní jednotkou, která je podřízena Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

Tvoří ji ústředí se sídlem v Praze a 14 krajských inspektorátů se sídly v krajských městech. V čele stojí ústřední školní inspektor jmenovaný ministrem školství, mládeže a tělovýchovy.

Pokud jde o věcný rozsah inspekční činnosti, můžeme vymezit dva základní okruhy, které má Česká školní inspekce ve své kompetenci a sice jedná se o činnost evaluační, tedy hodnotící a činnost kontrolní.

Evaluační činnost spočívá v získávání a následném zkoumání a posouzení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, školských služeb a služeb poskytovaných školami a školskými zařízeními, jež jsou zapsány ve školském rejstříku. Výstupem této evaluace je inspekční zpráva nebo tematická zpráva.

Pokud se týká kontrolní činnosti tohoto úřadu, spočívá ve správním dozoru v oblasti do držování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb. Výstupem kontrolní činnosti je protokol.

Zvláštní povahu má inspekční **činnost prováděná na základě podnětů, stížností a petic**, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce, tato tvrzení jsou prošetřena a výsledek šetření je předán zřizovateli k dalšímu řízení. Dále Česká školní inspekce zajišťuje sběr údajů o tzv. školních úrazech (shromažďování údajů ze záznamů o úrazech zasílaných v podobě elektronických formulářů) a vykonává i další činnosti na základě školského zákona a prováděcích právních předpisů. (Česká školní inspekce, ©2013), (Katzová, P., 2008, s. 678 - 697)

2.3.2.3 Kraj

Zákon o krajích č. 129/2000Sb. vymezuje postavení krajů a jejich orgánů. V §1 tohoto zákona jsou definovány orgány kraje, a sice „*Kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje; dalšími orgány kraje jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje zřízený podle zákona.*“

V oblasti **samostatné působnosti** kraj vykonává samosprávu, pokud se týká oblasti školství má povinnost vyplývající ze zákona zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů, kteří jsou zdravotně postiženi či znevýhodněni, dále vzdělávání jazykového, základního uměleckého či zájmového a výkon ústavní výchovy.

„*Za tímto účelem kraj zřizuje a zrušuje střední školy; vyšší odborné školy; mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením; základní školy speciální; školy při zdravotnických zařízeních; školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje; střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny; jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky; základní umělecké školy; školská zařízení pro zájmové vzdělávání a dětské domovy.*“ (Katzová, P., 2008, s. 729-730)

Rozsah povinností a odpovědností krajů v oblasti zajišťování podmínek pro vzdělávání a školské služby podle školského zákona je výrazně větší než v případě obcí, to z toho důvodu, že kraje jsou vyššími samosprávnými celky, s rozsáhlejším územím a tedy větším počtem občanů.

Kompetence, které vyplývají krajskému úřadu, jakožto konkrétnímu orgánu kraje, z hlediska **přenesené působnosti** jsou upraveny ve školském zákoně.

Patří mezi ně například:

- Povinnost zpracovat v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR **dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji** a předkládá jej ministerstvu k vyjádření. Část dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, týkající se vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem, předkládá rada kraje zastupitelstvu kraje ke schválení. Obsahem dlouhodobého záměru, jenž je vyhodnocován a zpracováván jednou za 4 roky je analýza vzdělávací soustavy v kraji na základě předpoklá-

daného demografického vývoje i vývoje na trhu práce, stanovení cílů a úkolů pro jednotlivé oblasti vzdělávání, struktura nabídky vzdělávání – zejména struktura oborů, druhů či typů škol včetně jejich kapacity a na závěr také návrh financování vzdělávání a s tím souvisejících školských služeb v kraji.

- Dalším dokumentem, jehož zpracování pro krajský úřad vyplývá ze zákona, je **výroční zpráva**, která se zpracovává každoročně a jejím obsahem je popis stavu a zhodnocení možností rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, je předkládána zastupitelstvu kraje a ministerstvu. Je nutné tuto zprávu zveřejnit a zajistit možnost dálkového přístupu, tedy možnost zhlédnutí zprávy prostřednictvím internetu.

Krajský úřad zpracovává každoročně výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji, předkládá ji zastupitelstvu kraje a ministerstvu a zveřejňuje vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

- **Hodnocení vzdělávací soustavy** v kraji provádí krajský úřad ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji.
- Krajský úřad je také zavázán k **vedení rejstříku škol a školských zařízení**, který obsahuje údaje o mateřských školách a školských zařízeních. Údaje z rejstříku jsou předávány ministerstvu k evidenci a následnému zveřejnění. §143

(Katzová, P., 2008, s. 729 - 732)

2.3.2.4 Obec

Obec je veřejnoprávní korporace, tedy právnická osoba, která je základní jednotkou veřejné správy. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Dle zákona o obcích tvoří orgány obce zastupitelstvo obce a rada obce, navenek obec reprezentuje starosta, který stojí v čele obecního úřadu. Pokud jde o města, nesou název zastupitelstvo města, rada města, starosta a městský úřad.

Mezi základní kompetence obcí v oblasti školství vyplývající ze školského zákona patří především:

- Obec nebo svazek obcí **zřizuje a zrušuje** mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy, školská zařízení a další.
- **Zajištění podmínek pro realizaci povinné školní docházky** – citováno ze školského zákona §178 „*Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a děti umístěných na jejím*

území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, které se v souladu se zvláštním právním předpisem nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních.“

- Další, významnou, úlohou obcí je bezesporu působnost v oblasti **financování** škol a školských zařízení, zřizovaných územními samosprávnými celky. Tyto školy a školská zařízení jsou v převážné míře financována ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtů krajů.

(Katzová, P., 2008, s. 707-728)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Kvalitní zpracování socioekonomické charakteristiky je základním pilířem pro následné vypracování SWOT analýzy, která v kvadrantu přehledně a srozumitelně demonstruje silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení, po jejichž zhodnocení je možné v poslední části práce navrhnout projekty, které by měly přispět ke zlepšení stávající situace ve sledovaných oblastech.

3.1 Základní údaje o městě

Město Uherský Brod se nachází na jihovýchodě Moravy ve Vizovické vrchovině, ve správním obvodu k městu náleží čtyři místní části – Havřice, Maršov, Újezdec a Těšov.

Vzhledem ke Zlínskému kraji se město rozkládá v jeho jižní části asi 25 km jižně od krajského města Zlína, zatímco vzhledem k uherskohradištskému okresu, do kterého město spadá, se nachází ve východní části. Hraniční přechod se Slovenskou republikou – Starý Hrozenkov, je vzdálen cca 23 km jihovýchodním směrem.

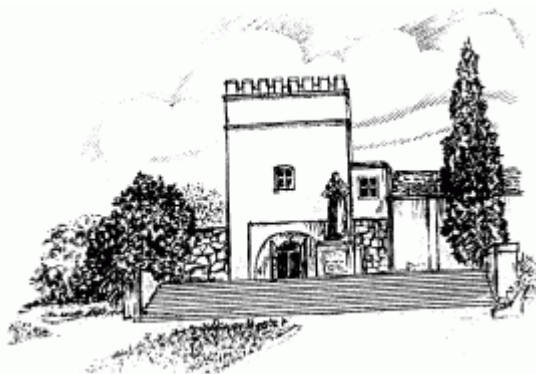

Obrázek 2: Geografické vymezení Uh. Brodu (Zdroj: Mapy.cz)

Osou jižní části města je řeka Olšava, kterou kopíruje jak železnice, tak i silnice. Severně od nich je pak samotné historické a poměrně zachovalé jádro města s pravoúhlým systémem ulic. Zastavěné území města Uherský Brod se rozkládá od nadmořské výšky 206 m n. m. (při řece Olšavě) až po asi 297 metrů n. m.

Město Uherský Brod je centrem regionu, zahrnujícího v podstatě oblast bývalého okresu Uh. Brod. Hranice regionu se kryjí na východě se státními hranicemi se Slovenskou republikou a na západě se vymezují oproti uherskohradištskému regionu obcemi Pašovice, Prakšice, Hradčovice, Vlčnov, Dolní Němčí, Slavkov u Uh. Brodu (včetně těchto). V jihozápadní části sousedí region s okresem Hodonín. (Město Uherský Brod, © 2003 – 2012)

Město Uherský Brod má celou řadu uměleckých a kulturních památek a bohatý kulturní život. V královském městě se nachází mnoho pamětihodností, je proto těžké vybrat ty nejdůležitější. Bezesporu ale k nejvýznamnějším kulturním přednostem města patří **Muzeum Jana Amose Komenského**, které je úzce spjaté s významnou osobností, učitelem národů, který se s největší pravděpodobností právě v Uherském Brodě narodil. Jedná se o zámecký komplex, který nebyl kompletně dobudován. Vybudován byl pouze objekt panské stáje, jelikož pozornost stavebníka Dominika Ondřeje z Kounic byla soustředěna především na budování rodového sídla ve Slavkově. V roce 1924 byl tzv. Zámek i s budovou panské stáje odkoupen městem a byly zde umístěny expozice muzea, které tyto prostory využívá dodnes. (Město Uherský Brod, ©2003-2012)

Obrázek 3: Muzeum J. A. Komenského
(Zdroj: Město Uherský Brod)

Další z významných památek – **Panský dům**, který je v současnosti využíván jako víceúčelová budova pro kulturní a společenské potřeby města, je jedním z jeho kulturních center. Nachází se zde obřadní síň, galerie, gotická kaple Kouniců, knihovna a základní umělecká škola. Původně byl panský dům goticko renesančním městským domem, následovala barokní přestavba, jejíž ráz byl zachován do současnosti. V tomto domě žil a zemřel JUDr. Václav hrabě z Kaunic, zakladatel studentských kolejí v Brně. V kapli, kde se nachází

vzácná freska Ukřižování páně ze 14. století, je umístěna pamětní síň tohoto velkého a šlechtného vlastence. (Město Uherský Brod, ©2003-2012)

Poslední z významných staveb, kterou bych ráda zmínila a která si své významné postavení udržela až do dnešní doby je **Radnice**. Původně šlechtický dům byl přestavěn na radnici v roce 1702 hrabětem Dominikem Ondřejem z Kounic. Práce byly dokončeny vyzvednutím sochy Spravedlnosti na vrchol radniční věže, a to v roce 1715. Socha svírá v jedné ruce meč a v druhé knihu s latinským nápisem „Ve svornosti je štěstí“.

Věžní hodiny byly zhotoveny hodinářem Františkem Langem a v roce 1723 je doplnil soškou Černého Janka, který zvoní před každou celou hodinou na zvonek umístěný nad ním. Na přelomu 80. a 90. Let 20. Století byla provedena komplexní rekonstrukce celého objektu. Tato architektonická dominanta města je dnes symbolem staleté městské samosprávy. (Město Uherský Brod, © 2003-2012)

Pokud jde o **občanskou vybavenost** města, je srovnatelná jako u měst obdobné velikosti a významu.

Sociální sféra ve městě je velmi rozvinutá a vyznačuje se vysokou úrovní. Nalezneme zde centra seniorů, zařízení pro rodiny s dětmi, instituce pro osoby se zdravotním postižením, poradenská centra, protidrogové a protialkoholní poradny a také krizová centra. V případě potřeby, ať už informační nebo vlivem nepříznivé životní situace je možné se na některou z těchto institucí zřizovaných městem obrátit pro potřebnou pomoc.

Technická **infrastruktura** je taktéž na vysokém stupni. Zdravotnickou péči ve městě zabezpečují převážně soukromí lékaři, k dispozici je několik lékáren rozmístěných po celém území města a v případě potřeby se mohou pacienti obrátit na Městskou nemocnici s poliklinikou, která zajišťuje ambulantní péči z hlediska různých specializací lékařů od praktického lékařství přes kožní ambulanci až ke kardiologii. K nemocnici přísluší také zařízení Léčebna následné péče, která se stará o pacienty se sníženou pohyblivostí po operacích či jiných lékařských zákrocích, než se plně rehabilitují a zařadí zpět do běžného života. V areálu také sídlí lékařská záchranná služba neboli pohotovost.

Pokud jde o další **služby obyvatelstvu**, ve městě se nachází spousta zařízení ke kulturnímu vyžití – Kino Máj, Dům Kultury, Hvězdárna DK, Galerie Panský dům a nespočet sportovních areálů – Aquapark Delfín, Atletický stadion Lapač, Sportovní střelnice aj. V poslední

době se velmi rozmohla výstavba supermarketů, kterých je podle mého názoru na město této velikosti až příliš, na druhou stranu i po výstavbě nových nákupních středisek se ta původní evidentně nepotýkají s nedostatečnou návštěvností a prosperují nadále.

Ve městě nalezneme také širokou a různorodou škálu služeb. Ať už se jedná o služby typu kadeřnictví, kosmetika nebo o služby typu autoopravna apod.

Území města a k němu příslušících místních částí je **zásobováno elektrickou energií**, nachází se zde okolo tisíce transformačních distribučních stanic, jejichž kapacita je dostačující. Pokud jde o **zásobování plynem**, jediná místní část, která na plynovod napojená není je Maršov, a to zejména díky velké vzdálenosti od plynárenského zařízení. Stávající **kanalizační síť** je jednotná, soustavná kanalizace opět chybí v části Maršov. Z hlediska odpadového hospodářství a **nakládání s odpady** si Uherský Brod vede velmi dobře. Svoz odpadu je na základě smluvního zajištění realizován místní firmou Rumpold s. r. o., která současně zajišťuje likvidaci odpadu na vlastní skládce. Obyvatelé jsou ze strany města podporováni ve třídění odpadu, město na vlastní náklady občanům poskytlo začátkem letošního roku svozové nádoby k vytrídění Bio odpadu. V roce 2012 občané města, kteří podali žádost, obdrželi zdarma také kompostéry. Domnívám se, že tyto aktivity, kterými se město snaží občany podpořit a motivovat, jsou rozhodně na místě, jelikož v současné době je třídění odpadu i jakýsi trend, ale především jde o nezbytnou záležitost, jelikož odpadu je produkováno stále větší množství a vyvstávají problémy s jeho ukládáním.

Největší problém, se kterým se město potýká z hlediska občanského vybavení je jednoznačně **dopravní situace**, konkrétně silniční doprava a doprava v klidu neboli parkování. Ráda bych poukázala na deficit parkovacích míst, který se projevuje zejména v centru města. V posledních letech došlo k výstavbě nových parkovišť na území celého správního obvodu Uherského Brodu, takže se situace až na oblast historického centra města, částečně zklidnila, ovšem stále není problém parkování vyřešen k úplné spokojenosti občanů.

(Krejšlová, 2012, s. 39 – 59)

3.2 Demografická charakteristika

Demografie je věda, která se zabývá studiem reprodukce lidské populace. Pro mou práci je demografická analýza jednou ze stěžejních částí práce, jelikož demografický vývoj úzce souvisí s vývojem města v jednotlivých oblastech.

3.2.1 Vývoj počtu obyvatel

Důležitým faktorem přímo ovlivňující rozvoj a strukturu výchovně vzdělávací soustavy je demografický vývoj počtu obyvatel.

Nejprve je nutné sestavit časovou řadu vývoje počtu obyvatel ve městě. Rozhodla jsem se do analýzy zahrnout období od roku 1869 do roku 2013, aby bylo možné zmapovat vývoj počtu obyvatel za delší časové období a představit si tak, jak se město vyvíjelo v jednotlivých historických etapách, od roku 2000 potom také v závislosti na genderovém členění.

Jak lze vyčíst z tabulky níže, do roku 1995 se počet obyvatel vyvíjel výhradně vzestupnou tendencí, v roce 2001 je možno zaznamenat první mírný pokles počtu obyvatel, který ovšem stále bilancuje kolem hranice 17 500 obyvatel, a od té doby, až na výjimku v roce 2003 zaznamenáváme sestupnou tendenci vývoje počtu obyvatel až do současné doby.

Dále lze dle údajů v tabulce konstatovat, že počet žen mírně převyšuje počet mužů, a to ve všech sledovaných letech, ve kterých je statistika v genderovém členění zohledněna.

Tabulka 1: : Vývoj počtu obyvatel Uherského Brodu 1869-2012 (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ)

Rok	Celkem	Rok	Muži	Ženy	Celkem
1869	5 855	2001	8 656	8 921	17 577
1880	6 492	2002	8 599	8 856	17 455
1890	6 935	2003	8 681	8 827	17 508
1900	7 399	2004	8 605	8 819	17 424
1910	8 014	2005	8 595	8 804	17 399
1921	8 384	2006	8 541	8 765	17 306
1930	8 821	2007	8 539	8 769	17 308
1950	9 856	2008	8 475	8 686	17 161
1961	12 565	2009	8 451	8 666	17 117
1970	14 406	2010	8 400	8 642	17 042
1981	17 459	2011	8 317	8 518	16 835
1991	17 721	2012	8 293	8 484	16 777
1995	17 965	2013	8 264	8 456	16 720

3.2.2 Porodnost, úmrtnost

Porodnost neboli natalita je vedle úmrtnosti jednou ze dvou základních složek demografické reprodukce. Pokud se týká města Uherský Brod, v tabulce jsou zaznamenány údaje v časovém horizontu jedné dekády, tedy deseti let.

Tabulka 2: Vývoj porodnosti (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Porodnost	148	144	149	148	166	168	165	152	122	152
Úmrtnost	155	169	134	132	154	150	150	155	151	158
Saldo	-7	-25	15	16	12	18	15	-3	-29	-6

Jak demonstruje tabulka výše, v konečném saldu přirozeného přírůstku jsou hodnoty poměrně nesourodé. V žádném ze sledovaných let však celkové číslo nepřesáhne hodnotu 40 obyvatel, ať už, co do hodnoty přirozeného přírůstku, tedy skutečnosti, kdy počet narozených obyvatel převažuje nad počtem zemřelých, tak do hodnoty přirozeného úbytku, tedy protichůdné situace, kdy počet zemřelých převyšuje nad počtem narozených osob. Domnívám se, že v konečném důsledku jsou tyto odchylky ve srovnání s celkovým počtem obyvatel poměrně nevýznamnou sumou, jedná se o bezvýznamnou hodnotu.

Mortalita je jev, který ve své podstatě nelze příliš ovlivnit. Částečně lze ale úmrtnost do určité míry eliminovat životním stylem a chováním jedince, genetickými dispozicemi či využíváním zdravotní péče. Protipólem je natalita, kterou lze stimulovat vhodnými opatřeními (porodné, příspěvek v mateřství/otcovství, daňové úlevy, zařízení péče o děti předškolního věku, nástroje bytové politiky apod.). Některá z možných opatření, která by mohla podpořit myšlenku na založení rodiny u mladých rodin či párů jsem navrhla v rámci definování strategických cílů v kapitole číslo 5.

3.2.3 Migrace

Migrace je jeden z nejdůležitějších regionálních procesů. Z demografického hlediska lze migrace vyjádřit několika ukazateli. Jedním z nich je migrační saldo, které vyjadřuje rozdíl počtu přistěhovalých (imigrantů) a vystěhovalých (emigrantů) v dané oblasti.

V souvislosti s řešenou oblastí jsou migrační procesy zachyceny stejně jako u předchozích demografických ukazatelů za období deseti let.

Tabulka 3: Migrace obyvatelstva (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Přistěhovalí	242	279	240	327	214	214	185	208	229	258
Vystěhovalí	319	279	348	341	373	276	275	328	258	309
Saldo	-77	0	-108	-14	-159	-62	-90	-120	-29	-51

Z tabulky výše je patrné, že migrační obrat je v Uherském Brodě záporný, tedy více osob se z města odstěhovalo, než se do města přistěhovalo.

Důvody odsunu obyvatelstva nejsou známy. Já osobně se však domnívám, že emigrace obyvatelstva z města je ovlivněna především ekonomickým hlediskem, konkrétně dvěma skutečnostmi – nedostatek pracovních příležitostí ve městě, náklady na bydlení. Zejména mladé rodiny s dětmi mají problémy s pořízením vlastního bydlení – domu či bytu. Trh s nemovitostmi je dle mého názoru finančně nadsazen a spousta lidí si vlastní bydlení z finančních důvodů nemůže dovolit, což je zároveň také důvod, proč se mladé bezdětné rodiny do jejího zakládání příliš nehrnou. S tím souvisí také pokles porodnosti, což je zmíněno v tabulce č. 2.

3.2.4 Celkový přírůstek

V případě, že budeme analyzovat celkový přírůstek, je z tabulky zcela patrné, že vyšší měrou se na celkovém přírůstku podílí přírůstek, respektive v případě města Uherský Brod lze hovořit spíše o úbytku - migrační, který dosahuje významnějších hodnot, než je tomu v případě přírůstku přirozeného.

Vývoj hodnot za sledované období je poměrně nesourodý, není možné definovat žádný trend, kterým se situace bude ubírat, jelikož hodnoty v jednotlivých letech poměrně hodně kolísají, to lze vidět například v přechodu z roku 2003 či 2007, což jsou zároveň jediné dva

roky, kdy je saldo celkového přírůstku kladné, k roku 2008, kdy hodnota dosahovala nejvyšší záporné hodnoty a tedy došlo k úbytku 147 obyvatel, ať už přirozenou cestou nebo vlivem migračních toků.

Tabulka 4: Vývoj celkového přírůstku obyvatel (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Přirozený	-7	-25	15	16	12	18	15	-3	-29	-6
Migrační	-77	0	-108	-14	-159	-62	-90	-120	-29	-51
Celkem	-84	-25	-93	2	-147	-44	-75	-123	-58	-57

Vzhledem ke stávající situaci, kdy počet obyvatel zejména díky migračním tokům ubývá, je nutné zaměřit se na navržení opatření, která tyto migrační trendy oslabí a podpoří imigraci nových obyvatel do města. Tyto návrhy jsou formulovány v kapitole, která se věnuje strategickým cílům a doporučením, konkrétně se jedná o strategický cíl Zvýšení atraktivity města.

3.2.5 Věková struktura obyvatel

Věková struktura obyvatelstva do budoucna napovídá, kolik bude například zapotřebí míst pro žáky ve školství, kolik bude lidí v důchodovém věku, kolik potenciálně ekonomicky aktivních lidí bude v následujících letech apod.

Vzhledem k zaměření práce současně na demografii i školství se budu zabývat spíše vývojem v uplynulé dekádě, aktuálním vývojem a jeho analýzou, abych mohla v další kapitole této analytické části práce vyvodit závěry plynoucí z analyzované problematiky a především pak v závěrečné části práce navrhnout možná opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu. Pro predikci vývoje v tomto ohledu nebude v práci prostor, jelikož v práci zohledňuji vedle věkové struktury obyvatelstva více faktorů a demografických ukazatelů.

Věková skladba obyvatelstva města Uherský Brod se ve zkoumaném roce 2012, ke kterému bylo možno dohledat data za obě úrovně, od celorepublikové struktury lišila především nižšími podíly obyvatel ve věku 0 – 14 let a naopak vyšším podílem obyvatelstva starší generace ve věku 65 let a více. Zastoupení střední generace, tedy 16-64let je téměř identické u obou srovnávaných územních celků.

Tabulka 5: Srovnání věkové struktury ČR a města Uherský Brod (v %)

2012	0-14	16-64	65+	
Celorepublikový průměr	14,8	68,7	16,5	100%
Obyvatelstvo města UB	13,5	68,6	17,9	100%

Pokud se týká samotného města, věková skupina 0-14 je u obou pohlaví v průběhu sledovaných let poměrně vyrovnaná, nedochází k větším odchylkám, věková skupina 15-64 let se opět vyvíjí u obou pohlaví, mužů i žen stejně, a sice do roku 2007 docházelo k růstu obyvatel této věkové skupiny, od roku 2007 pak dochází k postupnému mírnému poklesu.

U poslední sledované věkové skupiny 65let a více je tendence mírného stárnutí obyvatelstva a to ve všech sledovaných letech. Mezi hlavní příčiny patří zejména déletrvající omezení porodnosti, snižování míry úmrtnosti a prodlužující se délka lidského života.

Tabulka 6: Věková struktura obyvatel (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Muži	0-14	1 421	1 399	1 376	1 348	1 295	1 271	-	1 243	1 229	1 224
	15-64	6 301	6 235	6 231	6 188	6 236	6 166	-	6 026	5 923	5 878
	65+	959	971	988	1 005	1 008	1 038	-	1 131	1 165	1 191
Ženy	0-14	1 298	1 265	1 208	1 135	1 120	1 094	-	1 089	1 056	1 038
	15-64	6 083	6 071	6 081	6 058	6 040	5 927	-	5 820	5 698	5 637
	65+	1 446	1 483	1 515	1 572	1 609	1 665	-	1 733	1 764	1 809

Do budoucna je nutné tomuto trendu stárnutí populace, který je charakteristický i v kontextu celé České republiky a také v dalších rozvinutých zemích Evropy, přizpůsobit politiku zaměstnanosti, důchodovou politiku a zejména pak nabídku služeb veškerého charakteru, především pak služeb sociálních.

V souvislosti s touto problematikou jsem v závěru práce v rámci katalogu návrhů projektů navrhla projekt, který by umožnil seniorům ve městě využívat služeb přepravy, která by jim bezesporu usnadnila a zjednodušila život ve městě.

3.2.6 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělanostní struktura obyvatelstva města Uherský Brod sestavena z dostupných dat Sčítání lidu, domů a bytů, umístěna níže, představuje srovnání za dvou nejaktuálnějších provedených sčítání.

Dle výsledků, uvedených v tabulce níže, má vzdělanostní úroveň obyvatelstva města Uherský Brod dlouhodobě vzrůstající tendenci. Nejpočetnější skupinou obyvatelstva starší 15 let jsou ale přesto osoby se středním vzděláním bez maturity, jejich počet činí v roce 2011 4920, což představuje téměř 32 % podíl na obyvatelstvu patnáctiletém a starším.

Jak lze vyčíst z tabulky, v roce 2011 narostl počet osob, kteří nedosáhli základního vzdělání z 46 na 72 osob, což není nijak příznivý fakt, ale vezmeme-li v potaz, že číslo vzrostlo o 26 osob, v konečném důsledku je tato hodnota poměrně nepatrná, příznivější je naopak skutečnost, která poukazuje na snížení počtu lidí, kteří dosáhli základního vzdělání, případně vzdělání nedokončili a to na úkor osob, které disponují úplným středním a vyšším odborným vzděláním a zejména pak vzděláním vysokoškolským, jelikož v této kategorii je nárůst bezesporu nejcitelnější.

Tabulka 7: Vzdělanostní struktura obyvatel Uh. Brodu (Zdroj: Český statistický úřad)

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		2001	%	2011	%
		14 671	100	14 380	100
Z toho nejvyšší ukončené vzdělání uchazeče	Bez vzdělání	46	0,3	62	0,4
	Základní vč. neukončeného	3 272	22,3	2 600	18
	Střední vč. vyučení (bez maturity)	5 498	37,5	4 920	32,2
	Úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné včetně nástavbového	4 353	29,7	4 572	31,8
	Vysokoškolské	1 426	9,7	1 967	13,7
	Nezjištěné	76	0,5	0	0

3.3 Analýza současného stavu vzdělávací soustavy

Školská síť na území města Uherský Brod je tvořena školami a školskými zařízeními zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení v souladu se školským zákonem.

Pokud jde o zřizovatele mateřských či základních škol, jsou jimi městské úřady, ostatní školská zařízení jako jsou střední školy, dětské domovy či poradny jsou pod záštitou krajských úřadů.

3.3.1 Mateřské školy

Ve správním obvodu města Uherský Brod se nachází celkem 8 mateřských škol, přičemž pět z nich se nachází přímo v Uherském Brodě a zbývající tři se nachází v místních částech příslušících k městu.

Žádná z mateřských škol se nevyznačuje konkurenční výhodou oproti jiné mateřské škole, jelikož preference mateřských škol jsou dány územním hlediskem, rodiče tedy nejčastěji dítě umístí do mateřské školy, která je nejbližší místu bydliště.

V souvislosti s odhadem vývoje naplnění kapacit do budoucna jsem se snažila získat na příslušném odboru Městského úřadu predikci porodnosti, bohužel město žádnou takovou koncepci zpracovánu nemá. Domnívám se, že by nebylo od věci podobný odhad vývoje vypracovat, jelikož město této velikosti a významu by mělo v rámci strategického plánování zohledňovat i tyto ukazatele.

Tabulka 8: Vývoj počtu žáků mateřských škol v časovém horizontu 10 let (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

MŠ Mariánské n.	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 90 dětí	79	77	76	78	79	76	75	75	91	79
Naplnění kapacity (%)	88	86	85	87	88	85	83	83	101	88
MŠ Obchodní	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 192 dětí	186	168	182	171	171	168	183	189	190	189
Naplnění kapacity (%)	97	88	85	89	89	88	95	95	99	95

MŠ Olšava	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 100 dětí	64	54	72	65	64	70	70	70	84	84
Naplnění kapacity (%)	64	54	72	65	64	70	70	70	84	84
MŠ Primátora Hájka	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 56 dětí	50	55	52	51	51	51	52	52	56	56
Naplnění kapacity (%)	89	92	93	91	91	91	93	93	100	100
MŠ Svatopluka Čecha	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 80 dětí	54	74	80	80	80	80	79	80	80	80
Naplnění kapacity (%)	68	93	100	100	100	100	99	100	100	100
MŠ Havřice	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 45 dětí	41	39	39	43	45	45	45	46	48	48
Naplnění kapacity (%)	91	87	87	96	100	100	100	102	107	107
MŠ Těšov	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 35 dětí	30	28	24	24	24	23	30	25	32	28
Naplnění kapacity (%)	86	80	69	69	69	66	86	71	91	80
MŠ Újezdec	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 45 dětí	41	43	29	27	28	27	28	25	28	28
Naplnění kapacity (%)	91	96	65	60	62	60	62	56	62	62

Z tabulky výše vyplývá, že pokud srovnáme první sledovaný školní rok 2004/2005 oproti poslednímu, aktuálnímu školnímu roku 2013/2014, je možné zaznamenat, že až na dvě ze všech sledovaných mateřských škol, kterými jsou školky v místních částech města – MŠ Těšov a MŠ Újezdec, je stav k nynějšímu školnímu roku buďto stagnující nebo na lepší úrovni. Z toho důvodu také zastupitelstvo města přistoupilo k datu 1. září 2014 ke sloučení mateřské školy v Újezdci se základní školou v téže místní části, nedostatečné obsazení kapacity v mateřské škole v Těšově nebude aktuálně nijak řešeno a místa zůstanou k dispozici pro případ většího počtu žáků nad uvedené kapacity v jiných mateřských školách ve městě.

Zřizovatelem všech Mateřských škol ve městě je město Uherský Brod. Město každoročně vynakládá prostředky, které jsou nutné k zajištění řádného fungování těchto vzdělávacích institucí. V tabulce níže lze zaznamenat investice ze strany města rozčleněné na Provozní výdaje, které jsou určeny na energie, vodu, opravy, údržby apod. a na Přímé náklady na vzdělávání pro tyto školské příspěvkové organizace – tedy náklady na platy, náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, učební pomůcky apod.

Jak lze vyčíst z tabulky, jak u provozních výdajů, tak u přímých nákladů v průběhu sledovaných let je možné zaznamenat nárůst. Je to způsobeno zejména rostoucími cenami energií, po zateplení a rekonstrukci většiny budov, které jsou sídlem MŠ je od roku 2011 zaznamenán pokles, částka provozních výdajů současné době nedosahuje hodnoty 6 milionů.

Pokud jde o kategorii přímých nákladů, nárůst v roce 2013 je oproti prvnímu sledovanému roku 2004 vyšší téměř o třetinu. Opět je to dáno nárůstem cen učebních pomůcek a jednoznačně došlo i k nárůstu platů učitelů.

Tabulka 9: Výdaje a náklady mateřských škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

Kalendářní rok	Provozní výdaje	Přímé náklady
2004	4 590 000	16 956 000
2005	4 590 000	16 978 400
2006	5 652 000	18 416 778

2007	5 837 000	18 996 130
2008	6 595 500	19 223 082
2009	6 547 826	21 248 521
2010	6 195 470	21 142 506
2011	5 716 100	22 091 572
2012	5 736 260	24 486 227
2013	5 930 000	24 030 428

Tabulka 10: Příjmy mateřských škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

Kalendářní rok	Příjmy
2008	980 123
2009	1 128 960
2010	1 302 069
2011	1 605 704
2012	1 752 875
2013	2 058 610

Shrnutí

Rozmístění mateřských škol na území celého města včetně místních částí je velmi rovnoměrné. V místních částech Havřice, Těšov i Újezdec se nachází vždy po jedné mateřské škole, jedinou místní částí města, kde se MŠ nenachází je část Maršov, která nedisponuje dostatečným vybavením či infrastrukturou také v několika dalších oblastech. Samotné územní města disponuje celkem pěti MŠ.

Využití kapacit mateřských škol je v globálu ucházející, avšak v současném období se snížený počet dětí nejvíce projevuje v částech Těšov a Újezdec. Z tohoto důvodu také k 1. září 2014 dojde k přesunutí MŠ Újezdec do budovy Základní školy v Újezdci, jelikož náklady na provoz obou zařízení, která nejsou kapacitně dostatečně vytížena, nejsou z dlouhodobého hlediska rentabilní.

Pokud jde o finanční stránku, je patrné, že zde existuje nesoulad mezi vynaloženými prostředky na provoz a prostředky přijatými. Přesto, že dotování vzdělávacích institucí není pro město ekonomické ze školského zákona, mu tato povinnost, jako zřizovateli, vzniká.

3.3.2 Základní školy

K zabezpečení základního vzdělání se v Uherském Brodě včetně místních částí nachází celkem 5 základních škol, z toho všechny nacházející se přímo v Uherském Brodě disponují jak prvním, tak druhým stupněm, po jejich absolvování tedy žák disponuje základním vzděláním a ostatní dvě školy v místních částech Havřice a Újezdec jsou přístupné pouze pro žáky do 5. třídy včetně.

Zaměření základních škol je poměrně různorodé, ZŠ Mariánské náměstí je orientována matematicky, žáci speciálních tříd v rámci této školy mají zvýšený počet hodin matematiky. Další uherskobrodská Základní škola Pod Vinohrady je zaměřena sportovně, opět se zde nachází výběrová sportovní třída v každém ročníku, žáci této školy se často umísťují na předních příčkách celorepublikových soutěžních klání. Poslední z tohoto typu škol je Základní škola Na Výsluní, která klade důraz na výuku jazyků.

Jak lze vyčíst z tabulky níže z hlediska kapacitního zatížení si v dlouhodobém časovém horizontu celého sledovaného období, tedy jedné dekády, nejlépe vede ZŠ Pod Vinohrady, dále ZŠ Mariánské náměstí, ZŠ Havřice, ZŠ na Výsluní, která se také potýká s problémy, avšak využití kapacity školy zatím nekleslo pod hranici 50%, největší problémy s naplněním kapacit má ZŠ v místní části Újezdec.

Tabulka 11: Naplnění kapacit Základních škol z dlouhodobého hlediska – srovnání (vlastní zpracování)

Základní škola	Průměrné naplnění kapacity v horizontu 10 let v %	Pořadí
ZŠ Mariánské náměstí	101,7	2
ZŠ Na Výsluní	74,7	4
ZŠ Pod Vinohrady	105,8	1
ZŠ Havřice	84,1	3
ZŠ Újezdec	50,9	5

Tabulka 12: Vývoj počtu žáků základních škol v časovém horizontu 10 let (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

ZŠ Mariánské n.	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 455 žáků	478	490	475	465	470	438	456	452	454	455
Naplnění kapacity (%)	105	108	104	102	103	96	100	99	100	100
ZŠ Na Výsluní	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 420 žáků	460	453	387	346	295	259	233	233	233	230
Naplnění kapacity (%)	110	108	92	82	70	62	56	56	56	55
ZŠ Pod Vinohrady	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 455 žáků	579	550	510	491	455	461	453	446	443	445
Naplnění kapacity (%)	127	121	112	108	100	101	100	98	93	98
ZŠ Havřice	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 90 žáků	81	80	71	72	73	76	76	70	76	80
Naplnění kapacity (%)	90	89	79	80	81	85	85	78	85	89
ZŠ Újezdec	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Kap.: 150 žáků	107	102	95	80	73	67	65	53	58	64
Naplnění kapacity (%)	71	68	63	53	49	45	43	35	39	43

Konkrétní hodnoty pro současné období nalezneme v tabulce č. 12, problémy s nedostatkem žáků základní školu v Újezdci, která je spádovou základní školou pro místní části Újezdec a Těšov, trápí delší dobu - od školního roku 2007/2008, kdy začalo využití kapacity tohoto zařízení balancovat kolem 50%, od roku 2008/2009 pak až do současnosti pod touto hranicí.

Vzhledem k faktu, že v posledních několika letech dochází k poklesu porodnosti, a s tím souvisejícího poklesu počtu žáků v místních částech Těšov a Újezdec, jak je již zmíněno výše, kapacity zařízení nejsou dostatečně využity (pouze z cca 50%) a náklady na provoz zmíněných zařízení lze obtížně ufinancovat, k 1. září 2014 rozhodlo zastupitelstvo města Uherský Brod, zejména z důvodu úspory nákladů pro sloučení MŠ Újezdec se ZŠ Újezdec.

Sloučení má vyjma snížení finančních nákladů na provoz také další výhody, a sice rodiče, kteří mají děti umístěny jak v mateřské škole, tak v základní škole mohou nyní děti do školy posílat současně (vyšší bezpečnost), dále mají děti z mateřské školy k dispozici větší hřiště a dalším kladem je bezesporu klidnější prostředí z hlediska dopravního ruchu, neboť mateřská škola v Újezdci byla umístěna přímo u hlavní komunikace, kde byl velmi hustý provoz.

Tabulka níže zaznamenává počty žáků, kteří ve sledovaném období nastoupili do prvních tříd uvedených základních škol a těch, kteří naopak úspěšným dokončením a splněním povinné školní docházky školu opustili.

Informace jsou uvedeny za tři základní školy, které se nachází přímo na území města a které disponují oběma stupni vzdělání.

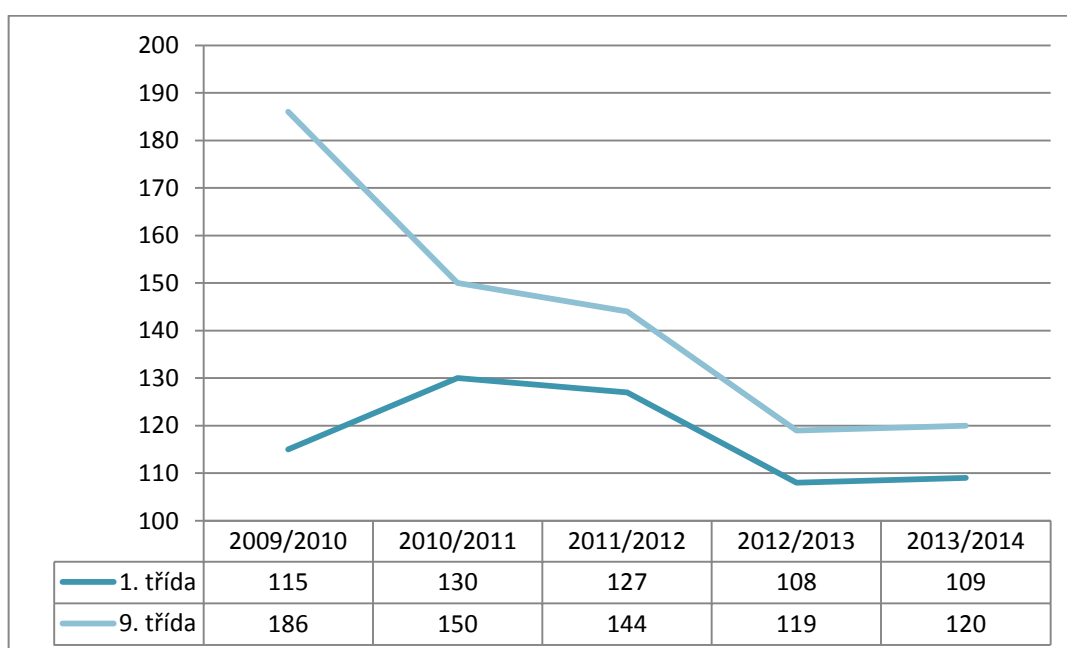
Tabulka 13: Vývoj počtu žáků základních škol, 1. a 9. Tříd (vlastní zpracování)

		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
ZŠ Mariánské náměstí	1. třída	43	50	66	42	44
	9. třída	71	70	55	50	44
ZŠ Na Výsluní	1. třída	20	18	15	20	23
	9. třída	55	30	32	21	24
ZŠ Pod Vínohrady	1. třída	52	62	46	46	42
	9. třída	60	50	57	48	52

Pro lepší přehlednost jsem ze souhrnu žáků prvních tříd a stejně tak i devátých tříd sestavila graf, který udává vývoj v jednotlivých školních rocích. Nejvyšší počet žáků, kteří na-

stoupili k povinné školní docházce je ve školním roce 2010/2011, avšak od této doby počty žáků klesají, případně stagnují. Pokud jde o žáky, kteří dosáhli povinné školní docházky úspěšným ukončením studia počty jednoznačně od prvního sledovanému roku k nynějšímu, klesají. Je to dáno probíhajícím demografickým vývojem, kdy dochází k poklesu porodnosti.

To, jakým způsobem se vyvíjí počty žáků opouštějících základní školy, ovlivňuje také soustavu středních škol ve městě, jelikož tato hodnota udává předpokládaný počet žáků, kteří se dále budou hlásit k navazujícímu studiu na středních školách či odborných učilištích.

Obrázek 4: Počty žáků základních škol, souhrn za 1. a 9. třídy (vlastní zpracování)

Stejně jako u mateřských škol i u škol základních dochází v průběhu let k nárůstu jak provozních výdajů, tak přímých nákladů, což je způsobeno zejména rostoucími cenami energií a zvyšujícími se platy pedagogických pracovníků.

Tabulka 14: Výdaje a náklady základních škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

Kalendářní rok	Provozní výdaje	Přímé náklady
2004	11 447 000	48 396 000
2005	12 613 200	50 186 500

2006	13 215 000	54 542 184
2007	12 636 000	53 662 704
2008	15 339 000	53 196 063
2009	13 623 060	55 040 426
2010	12 842 895	52 344 928
2011	12 489 210	55 442 866
2012	11 988 440	56 642 142
2013	12 040 000	52 719 134

Základní školy realizují také příjmy, v tabulce č. 15 jsou uvedeny příjmy, které škola získala ze školného, které je placeno v rámci školní družiny. Přehled výše příjmů za zájmové kroužky a další aktivity nejsou v tabulce uvedeny, neboť nejsou volně dostupné a nebyly mi ze strany zřizovatele poskytnuty. Stejně jako náklady a výdaje, jsou i příjmy rostoucího charakteru, v roce 2013 školy inkasovaly téměř dvojnásobnou sumu oproti roku 2008. Výše příjmů plynoucích ze školného je ovlivněna zájmem ze strany rodičů či žáků základních škol o návštěvu družiny.

Pro zajímavost jsem na příslušných webových stránkách základních škol dohledala výši prostředků, které školy inkasují za provozování školní družiny. Částky se pohybují v rozpětí od 600 – 1200Kč za školní rok.

ZŠ Mariánské náměstí – 1000Kč/šk. rok

ZŠ Havřice – 600Kč/šk. rok

ZŠ Na Výsluní - 600Kč/šk. rok

ZŠ Újezdec – 1000Kč/šk. rok

ZŠ Vinohrady – 1200Kč/šk. rok

Tabulka 15: Příjmy základních škol inkasované za provozování školní družiny (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod)

Kalendářní rok	Příjmy – školní družiny
2008	325 180
2009	320 460
2010	427 270
2011	364 500

2012	568 190
2013	642 830

Shrnutí

Uherský Brod disponuje dostatečným množstvím základních škol různorodého zaměření, nabídka je tedy dostatečně široká i pro studenty, kteří by rádi prohloubili své jazykové, matematické či sportovní znalosti a dovednosti.

Z geografického hlediska jsou školy rozmístěny rovnoměrně po celém území samotného města, a dvě základní školy, které jsou vybaveny pouze prvním stupněm vzdělávání, jsou umístěny v místních částech – Havřicích a Újezdci, takže žáci nemusí již od útlého věku do školy dojíždět, což považuji za velkou výhodu.

Dlouhodobě jsou po stránce kapacitní nejvíce vytíženy Základní škola Pod Vinohrady a Základní škola Mariánské náměstí, což je dáno zejména polohou školy a s tím související dostupností. Jedna ze škol je umístěna poblíž Sídliště, druhá škola v centru města nedaleko náměstí.

Z finančního hlediska je evidentní, že finanční prostředky, které město jak zřizovatel základních škol, investuje za účelem řádného fungování, jsou mnohonásobně vyšší, než příjmy, které realizuje prostřednictvím plateb za školné ve školní družině či za mimoškolní aktivity (zájmové kroužky apod.).

3.3.3 Střední školy

Absolventi základních škol, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před ukončením povinné školní docházky a splnili kritéria pro přijímací řízení, mohou pokračovat na vzdělávání na středních školách.

V současné době se na území města Uherský Brod nachází celkem čtyři střední školy, zřizovatelem všech středních škol je Zlínský kraj. V minulosti byl počet středních škol vyšší, některé z nich byly postupem času sloučeny - jedná se například o Obchodní akademii Uherský Brod a Střední průmyslovou školu Uherský Brod.

Střední školám je v práci věnován větší prostor, jelikož zaměření jednotlivých typů škol se liší, ve městě se vyskytují vzdělávací instituce nabízející jak učební obory, tak obory studijní zakončené maturitní zkouškou.

Z dlouhodobého hlediska se největší oblibě poměrně nově vzniklý subjekt, který je výsledkem sloučení dvou středních škol – Obchodní akademie a Střední průmyslové školy, další školou v pořadí je Gymnázium Jana Amose Komenského, vzhledem k výborné pověsti školy v celém regionu je vysoký zájem o studiu právě na gymnáziu zcela pochopitelný, další školou v pořadí, co se obliby týká je Střední odborné učiliště Uherský Brod, které nabízí převážně obory učební, a co je překvapující, nejmenší návštěvnost ve srovnávaném období deseti let vykazuje Centrum Odborné přípravy technické, tedy škola zaměřená zejména na nabídku puškařských oborů. Překvapivé je to zejména z toho důvodu, že se v rámci České republiky jedná o jedinou školu, která vykazuje komplexní nabídku puškařských oborů.

Lze tedy konstatovat, že zájem studentů není nijak vyprofilován na obory studijní, tedy zakončené maturitní zkouškou ani na obory učební, po jejichž absolvování žák disponuje výučním listem. Zájem studentů je značně různorodý.

Tabulka 16: Naplnění kapacit Středních škol z dlouhodobého hlediska – srovnání (vlastní zpracování)

Střední škola	Průměrné naplnění kapacity v horizontu 10 let v %	Pořadí
Gymnázium J. A. Komenského	93,5	2
SPŠ a OA Uh. Brod	95	1
COPT	89	4
SOU UB	92,8	3

Ke každé ze středních škol jsem zpracovala také data, která se vztahují k přijímacímu řízení. Zohledňováno je pouze prezenční studium a sledovaným obdobím jsou školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013, ke kterým bylo možné dohledat údaje z výročních zpráv dostupných na webových stránkách příslušné vzdělávací instituce.

Počet zájemců o studium ku počtu přijatých je ukazatelem, který udává zájem o studium na dané škole.

3.3.3.1 Gymnázium Jana Amose Komenského

Gymnázium Jana Amose Komenského je vzdělávací institucí s dlouholetou tradicí. Bylo založeno v posledním desetiletí 19. století, v období celkového rozvoje hospodářství. Město Uherský Brod, s tehdejší počtem 4036 obyvatel a s velmi dobrým železničním spojením, mělo předpoklady pro schválení žádosti o zřízení reálky. První třída byla otevřena na začátku školního roku 1896/97 a k zápisu nastoupilo 78 žáků.

V současné době gymnázium nabízí studium v osmiletém i čtyřletém studijním oboru a je základní nositelem všeobecné vzdělanosti v Uherském Brodě a přilehlém regionu.

(Gymnázium J. A. Komenského, © 2007-2010)

- Kapacita: 720 žáků
- Naplnění kapacit z dlouhodobého hlediska: 93,5%

Z tabulky umístěné níže, která zaznamenává vývoj počtu žáků Gymnázia J. A. Komenského v Uherském Brodě, je možné vyčíst, že nejvíce žáků navštěvovalo gymnázium ve škol-

ním roce 2005/2006 a naopak nejmenší návštěvnost gymnázia je v současném školním roce 2013/2014.

Tabulka 17: Vývoj počtu žáků, Gymnázium J. A. Komenského (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod)

GJAK	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
GJAK	708	712	708	711	707	708	670	635	609	569
Naplnění kapacity (%)	98	99	98	99	98	98	93	88	85	79

V rámci analýzy jsem se zaměřila také na data, která udávají počet přihlášených ke studiu a počet přijatých studentů. Jak udává tabulka, zájem o studium na Gymnáziu je ve všech sledovaných letech téměř dvojnásobný oproti počtu přijatých uchazečů. O studium na této prestižní škole je opravdu velký zájem, jelikož má škola v regionu opravdu významné renomé.

Tabulka 18: Údaje o přijímacím řízení Gymnázium J. A. Komenského (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Přihlášeno	210	146	157
Přijato	90	89	86

3.3.3.2 Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod

V roce 2011 došlo ke sloučení dvou středních škol – Střední průmyslové školy a Střední odborné školy. Cílem této fúze bylo vytvořit větší a ekonomicky silnější a stabilnější subjekt s optimálním využitím personálních, materiálních a prostorových podmínek pro vzdělávání a školské služby.

Střední průmyslová škola vyučuje studenty jak čtyřletých studijních oborů, tak převážně tříletých učebních oborů. Dále škola umožňuje absolventům tříletých výučních oborů

možnost doplnění maturitní zkoušky na dvouletém studijním programu – Podnikání. Tento program je určen pouze studentům prezenční formy studia. Předností je, že škola pro svou výuku využívá od roku 2008 Vzdělávací centrum Slovákých strojíren, a. s, studenti tedy mají možnost otestovat získané dovednosti v praxi v jednom z největších podniků v regionu. Pokud se studenti v rámci praxe osvědčí, společnost je často po absolvování vzdělávacího programu osloví a nabídne jim práci. Tato skutečnost je bezesporu velkou výhodou, protože absolventi mají mnohdy potíže najít zaměstnání, aniž by měli víceletou praxi v oboru.

Obchodní akademie je koncipována jako střední odborná škola obchodně podnikatelského zaměření. (Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod, © 2012)

- Kapacita: 800 žáků
- Naplnění kapacit z dlouhodobého hlediska: 95%

Tabulka 19: Vývoj počtu žáků, SPŠ a OA Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod)

SPŠOA	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
SOŠ UB	221	223	234	235	230	221	207	x	x	x
SPŠ	599	620	650	707	750	762	723	x	x	x
SPŠOA	x	x	x	x	x	x	x	858	754	681
Naplnění kapacity (%)	x	x	x	x	x	x	x	107	94	85

Tabulka 20: Údaje o přijímacím řízení SPŠ a OA Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Přihlášeno	x	x	320
Přijato	x	x	180

3.3.3.3 Střední škola - Centrum odborné přípravy technické

Střední škola Centrum odborné přípravy technické je v rámci české republiky jedinou školou s komplexní nabídkou puškařských oborů. Stejně tak je jedinou školou, která v této oblasti studentům nabízí tříleté učební obory, čtyřleté maturitní obory a možnost pokračování ve studiu na vysoké škole.

Škola úzce spolupracuje s Českou Zbrojovkou a. s., v jejímž areálu se také nachází. Spolupráce je zaměřena jak na praktickou výuku žáků, tak na možnost následného zaměstnání, které je Českou Zbrojovkou a. s. garantováno. (Centrum odborné přípravy technické, © 2012)

- Kapacita: 380 žáků
- Naplnění kapacit z dlouhodobého hlediska: 89%

Tabulka 21: Vývoj počtu žáků, COPT (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod)

COPT	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
COPT	374	340	312	315	322	349	338	357	322	329
Naplnění kapacity (%)	99	90	82	83	85	92	89	94	85	87

Jak lze vidět v tabulce výše, počet studentů v jednotlivých sledovaných letech neklesl pod hranici 80%, což je velmi příznivý stav. Myslím si, že zájem o studium na této škole je dán jakousi excelencí školy, neboť jak je zmíněno výše, jedná se o jedinou školu svého typu v celé České republice, která zabezpečuje vzdělávání v oblasti puškařství. Konkurence v této oblasti studia tedy není ani zdaleka taková jako v jiných oblastech – například ekonomicky zaměřené školy či gymnázia, které lze najít v téměř každém regionu.

Studenti navíc spolu s teoretickou výukou mohou své dovednosti otestovat v praxi, kterou vykonávají v areálu společnosti Česká Zbrojovka, což je největší podnik ve městě, s mnohaletou tradicí a výsadním postavením v oblasti ručních palných zbraní na českém trhu, jenž si své místo buduje také v zahraničí.

Myslím si, že je pro studenty velkým přínosem a zároveň výzvou z hlediska možnosti svého budoucího zaměstnání studovat školu, která je napojená a spolupracuje s tak význam-

nou a stabilní firmou s dominantním postavením nejen v regionu, ale v celé České republice.

Tabulka níže udává počet přihlášených uchazečů a počet uchazečů přijatých. V každém sledovaném školním roce výrazným způsobem převládal zájem o studijní obor Technik puškař, kde přibližně třetina uchazečů nebyla přijata.

Tabulka 22: Tabulka 23: Údaje o přijímacím řízení COPT Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Přihlášeno	142	135	136
Přijato	133	109	79

3.3.3.4 Střední odborné učiliště Uherský Brod

Střední odborné učiliště má dlouholetou tradici zejména v oblasti zemědělství, současné požadavky trhu práce však přispěly k rozšíření školy také o další oblasti vzdělávání – oblast automobilní (obor automechanik) či potravinářskou (obor pekař).

Škola nabízí uchazečům o studium zejména tříleté učební obory, dále čtyřletý studijní obor zakončený maturitní zkouškou a také studijní program podnikání, který slouží studentům, kteří již mají výuční list, k tomu, aby si doplnili maturitní zkoušku, a to jak formou prezenční, tak dálkovou. (SOU Uh. Brod, © 2012)

- Kapacita: 550 žáků
- Naplnění kapacit z dlouhodobého hlediska: 92,8%

Tabulka 24: Vývoj počtu žáků, SOU Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod)

SOU UB	Školní rok									
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
SOU UB	440	454	565	593	598	573	560	480	437	393
Naplnění kapacity (%)	80	83	103	108	109	104	102	87	80	72

Z tabulky výše vyplývá, že největší oblibě se škola těšila v letech 2006-2011, od školního roku 2011/2012 zaznamenáváme poměrně prudký propad z hlediska kapacitního obsazení, tato sestupná tendence pokračuje až do současné doby, kdy je kapacita školy obsazena na 72%.

Domnívám se, že je tato situace způsobena především díky ztrátě zájmu o učební obory, jejichž nabídka převládá.

Tabulka 25: Údaje o přijímacím řízení SOU Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zpráva)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Přihlášeno	248	x	95
Přijato	118	x	128

3.3.4 Vyšší odborné školy a vysoké školy

Přesto, že Uherský Brod není městem s vlastní univerzitou, v současné době zde našly zastoupení dvě vysoké školy. Jedná se o následující:

3.3.4.1 Vysoké učení technické

Fakulta strojínského inženýrství (vyučuje se na Střední průmyslové škole Uherský Brod)

Studium bylo zahájeno v září roku 2008. Vzdělávání je zajišťováno a garantováno VUT Brno – fakultou strojínského inženýrství ve spolupráci se Střední průmyslovou školou (SPŠ) Uherský Brod a je uskutečňováno ve dvou oborech. Studium probíhá pouze kombinovanou

formu, která umožňuje studovat na VŠ jak studentům, kteří právě úspěšně ukončili SŠ, tak i lidem z praxe vedle svého zaměstnání.

3.3.4.2 Vysoká škola báňská - Technická univerzita v Ostravě

Fakulta strojní (vyučuje se na SPŠ Centrum odborné přípravy technické)

Vysokoškolské bakalářské vzdělání kombinovanou formou studia mohou absolventi získat ve dvou oborech, a to: Lovecké, sportovní a obranné zbraně a střelivo či Strojírenství. Výuka probíhá ve spolupráci s Univerzitou obrany Brno – Fakultou vojenských technologií. Absolventi získají znalosti z oblasti konstrukce malorážových zbraní pro civilní potřebu a seznámí se s problematikou vnější a vnitřní balistiky ručních zbraní

O studium v detašovaných pracovištích je ze strany studentů poměrně velký zájem, protože umožní získat nové znalosti z oboru i lidem, kteří se chtějí dále vzdělávat, ale nemají možnost dojíždět. (Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, © 2012)

3.3.5 Specializované školy

V Uherském Brodě se nachází také dvě speciální školy.

První z nich je určena pro děti, které jsou umělecky nadané a mají zájem rozvíjet svůj talent, mohou tedy navštěvovat tuto školu, která je v tom podporuje.

Druhá škola se zaměřuje na handicapované nebo mentálně postižené děti a studium je rovnoprávné s povinnou základní docházkou na běžné základní škole, ovšem uzpůsobeno tempu a potřebám těchto postižených osob.

3.3.5.1 Základní umělecká škola Uherský Brod

Základní umělecká škola má dlouholetou tradici, vznik školy je datován do roku 1946, kdy činnost zahájila jako Městská hudební škola.

V současné době je výuka koncipována do čtyř uměleckých oborů: hudební, literárně dramatický, taneční a výtvarný. Studium je určeno dětem předškolního věku, žáky ZŠ a SŠ a možnost dalšího uměleckého vzdělávání mají i dospělí.

Škola každoročně pořádá spoustu kulturních akcí od divadelních představení po hudební koncerty, které jsou určeny jak pro širokou veřejnost tak konkrétnímu okruhu posluchačů či diváků (koncerty v Mateřských školách, Domovech seniorů, na školních akademiích

škol, které žáci primárně navštěvují apod.) (Základní umělecká škola Uherský Brod, © 2008)

3.3.5.2 Základní škola praktická a Základní škola speciální Uherský Brod

Tato instituce nabízí vzdělání především žákům, kteří jsou určitým způsobem oproti svým vrstevníkům znevýhodněni, školu navštěvují osoby mentálně či tělesně postižené, případně s kombinovanými vadami.

Škola působí v budově Základní školy Na Výsluní a spolupracuje s řadou institucí včetně Pedagogicko-psychologické poradny v Uherském Brodě či speciálně pedagogického centra ve Zlíně, kde často vzniká první podnět k přijímacímu řízení a následné docházce v této škole. (Základní škola praktická a Základní škola speciální Uherský Brod)

- Kapacita ZŠ praktická – 76 žáků
- Kapacita ZŠ speciální – 48 žáků

4 VYHODNOCENÍ POMOCÍ SWOT ANALÝZY

V současné době bychom měli disponovat dostatečným množstvím informací k sestavení SWOT analýzy. SWOT analýza je logicky členěna do dvou oblastí – demografie a školství, přičemž toto členění dodává celému konceptu větší přehlednost.

Smyslem SWOT analýzy je vytvořit si základní myšlenkové východisko pro formulaci strategických cílů, které jsou řešeny v následující kapitole.

SWOT analýza je zpracovávána za obě řešené oblasti zejména z toho důvodu, že spolu velmi úzce souvisí, neboť demografický vývoj má bezesporu vliv na určení kapacit a s tím související efektní řízení a organizaci v oblasti školství.

Podkladem pro zpracování analýzy jsou jednak vyhodnocená statistická data, dále charakteristika jednotlivých řešených oblastí a také vlastní, subjektivní úvahy.

4.1 DEMOGRAFIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Relativně příznivá věková struktura obyvatelstva • Příznivá vzdělanostní struktura obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrace obyvatel z města • Záporné saldo celkového přírůstku – jak přirozený, tak migrační • Nízká porodnost (neustálý pokles od r. 2009) – vliv na záporné saldo přirozeného přírůstku • Vysoký podíl obyvatelstva v poproduktivním věku • Nedostatek volných pracovních míst ve městě - vliv na emigraci obyvatel
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření nabídky rekvalifikačních a vzdělávacích kurzů s ohledem na požadavky trhu práce • Migrace obyvatel do města 	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení porodnosti, stagnace – úbytek populace • Migrace obyvatel v předproduktivním a produktivním věku

<ul style="list-style-type: none"> Podpora mladých rodin s dětmi (tzv. startovací byty) 	<ul style="list-style-type: none"> Nízké tempo růstu výstavby nových bytových jednotek – vliv na migraci obyvatelstva
--	--

4.2 ŠKOLSTVÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Dostatečná síť a úroveň základních škol Přítomnost prestižní střední školy – Gymnázium J. A. Komenského a významné střední školy COPT → kvalifikace pracovní síly Rozdílná zaměření školských zařízení (Střední odborná škola, Střední průmyslová škola, Střední odborné učiliště, Gymnázium) Prostorové rozložení, jak MŠ, tak Středních škol ve městě – zastoupení v místních částech Možnost dálkového vysokoškolského studia Vzdělanostní struktura města na relativně dobré úrovni - dochází k nárůstu vysokoškolsky vzdělaných studentů, počet studentů bez vzdělání příp. se základním vzděláním klesá Existence speciální školy pro mentálně handicapované žáky Dny otevřených dveří – představa o 	<ul style="list-style-type: none"> Klesající počet žáků nastupujících na střední školy a odborná učiliště Slabý zájem o učební obory Nedostatek volných pracovních míst ve městě Omezené finanční zdroje na rozvoj, provoz a údržbu (podepsalo se na sloučení MŠ Újezdec a Základní školy Újezdec) Existence jeslí pro 16 dětí od r. 2012, ovšem zájem rodičů o jesle větší - nedostatečné kapacity

<p>fungování škol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizace škol • Stravování přímo v budově • Spíše menší „rodinné“ školy – individuální přístup – největší zařízení kapacita 800žáků 	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • S redukcí počtu žáků ve třídách možnost individuálního přístupu vedoucího ke zlepšení efektivity výuky • Přizpůsobení systému vzdělávání potřebám trhu práce • Podpora studia na učebních oborech • Vybudování jeslí • Příspěvky na volnočasové aktivity • Image školy na veřejnosti • Vytvořit informační publikaci nabídek školy a zajistit jeho distribuci současným i potencionálním zákazníkům • Možnost na některých SŠ pokračovat ve VŠ studiu (COPT, SPŠaOA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Neochota lidí vzdělávat se • Negativní demografický vývoj vedoucí k dalšímu nenaplňování kapacity školských zařízení (dlouhodobý horizont) • Nedostatečné propojení požadavků trhu práce a studijních oborů

4.3 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ SWOT ANALÝZY

Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.

4.3.1 Rozvoj silných stránek

Z výčtu silných stránek obou řešených oblastí je nutné využít zejména potenciálu rozdílného zaměření jak základních, tak středních škol.

Jak jsem již zmínila přímo v rámci kapitoly, která je věnována základním školám, zaměření základních škol je poměrně různorodé, ZŠ Mariánské náměstí je orientována matematicky, žáci speciálních tříd v rámci této školy mají zvýšený počet hodin matematiky. Další Uherskobrodská Základní škola Pod Vinohrady je zaměřena sportovně, opět se zde nachází výběrová sportovní třída v každém ročníku, žáci této školy se často umisťují na předních příčkách celorepublikových soutěžních klání. Poslední z tohoto typu škol je Základní škola Na Výsluní, která klade důraz na výuku jazyků.

Pokud jde o střední školy, zde lze různorodého zaměření jednotlivých institucí využít ve větším měřítku, jelikož školy nejsou vyhledávány pouze studenty z města nebo blízkého okolí, ale často jsou některé z nich cílem studia studentů v rámci celé České republiky. Platí to především pro střední školu Centrum odborné přípravy technické, která je, jak už jsem zmiňovala, střední školou v podstatě jedinou svého druhu na území celé ČR, která se specializuje výhradně na nabídku puškařských oborů a poskytuje také možnost navazujícího vysokoškolského studia kombinovanou formou, takže se studenti mohou prohloubit své znalosti.

4.3.2 Neutralizace slabých stránek

Za nejvýznamnější nedostatek lze považovat migraci obyvatelstva z města. V konečném, celkovém saldu, se podílí na úbytku obyvatelstva vyšší měrou, než je tomu v případě úbytku přirozeného. Tento demografický proces úzce souvisí nejenom s demografickým vývojem, ale nepřímo zasahuje také do oblasti školství.

Pokud se v Uherském Brodě nebudou lidé, a to zejména osoby v produktivním věku, usazovat a budou migrovat za hranice města, ať už za lepšími pracovními příležitostmi, lev-

nějším případně komfortnějším bydlením, bude populační vývoj ve městě stagnovat, v horším případě klesat. Vzniklá situace tak pochopitelně ovlivní i oblast školství, poněvadž nepřítomnost mladých lidí negativně ovlivní porodnost a s tím související naplnění kapacit od jeslí, přes mateřské školy až po školy střední.

4.3.3 Využití příležitostí

Největší příležitostí je bezesporu myšlenka vybudování firemní školky a jeslí. Jak už bylo řečeno, v Uherském Brodě v současné době funguje třída jeslí při MŠ Obchodní s kapacitou 16 míst, zájem o jesle je ze strany rodičů ale mnohem vyšší, kapacity nejsou dostačující. Pokud jde o kapacitní naplnění MŠ, všechny na území města se vyznačují vysokou návštěvností, vybudováním firemní školky ve spolupráci s největším podnikem ve městě, troufnu si říci i v regionu – Českou Zbrojovkou a. s., by tedy došlo k odfiltrování dětí, jejichž rodiče jsou zaměstnanci právě České zbrojovky do tohoto zařízení a tím pádem by došlo k uvolnění míst v běžných mateřských školách. Konkrétní popis projektu a dané přínosy pro všechny aktéry jsou uvedeny v kapitole Katalog návrhů projektů, který celou práci uzavírá.

4.3.4 Eliminace hrozeb

Pro obě řešené oblasti vyznívá jako největší hrozba negativní demografický vývoj vedoucí k dalšímu nenaplňování kapacity školských zařízení, a to zejména z dlouhodobého časového horizontu. Negativním demografickým vývojem je myšlen úbytek obyvatelstva jak v důsledku migračních toků (zejména mladých osob, resp. osob v produktivním věku), tak v důsledku přirozeného vývoje – nízká porodnost.

Na oblast podpory mladých párů je zaměřen strategický cíl „Podpora mladých“, který formou prioritních os a následné formulace konkrétních opatření definuje má subjektivní doporučení, jak by město mohlo tuto cílovou skupinu osob svými aktivitami stimulovat.

5 FORMULACE STRATEGICKÝCH CÍLŮ, DOPORUČENÍ

Strategický cíl představuje ukazatel pro rozvoj obce a informaci o stavu, kterého by mělo být dosaženo realizací navržených rozvojových aktivit, jedná se o jakési specifikování návrhů, které mají klíčový význam pro budoucí rozvoj daného území resp. municipality. Při formulaci a vymezení jednotlivých strategických cílů jsem vycházela zejména z provedených SWOT analýz.

Definované cíle jsou zaměřeny na zachování či rozvíjení silných stránek, odstranění či eliminaci stránek slabých a také na vhodném využití příležitostí pro další rozvoj.

Cíle jsou orientovány na obě řešené oblasti – jelikož jak jsem již zmiňovala v předchozí kapitole, existuje mezi nimi evidentní vazba. Jeden ze strategických cílů je navíc orientován také na zvýšení atraktivity města obecně. Domnívám se, že tento faktor podmiňuje demografický vývoj ve městě, a to zejména v souvislosti s migračními toky, jelikož každoroční odliv obyvatelstva z města za sledované období deseti let je mimo jiné příčinou demografického ukazatele, celkového úbytku populace.

Pokud tedy město bude pro občany dostatečně atraktivní lokalitou a budou zabezpečeny i ostatní faktory, jako je bydlení či perspektivní zaměstnání, pravděpodobněji tak dojde k imigraci obyvatel a následnému usazení se právě v Uherském Brodě. Tato skutečnost bude mít do budoucna vliv na zvýšení porodnosti, a tedy na fungování a rozvoj školství a vzdělávacích institucí ve městě.

Jednotlivé návrhy jsem zařadila do tří strategických cílů, ke každému z cílů je v kapitole 6 navrhnout projekt, který řeší jeden ze shledaných nedostatků, jenž by mohl napomoci rozvoji města v této oblasti.

Navržená řešení je nutno posuzovat jako má subjektivní doporučení.

5.1 STRATEGICKÝ CÍL Č. 1: ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MĚSTA

Strategický cíl byl definován s ohledem na neustále se snižující počet obyvatel vlivem migračních toků. Tento trend je způsobem především přesunem mladých osob do větších měst (Brno, Praha) za studiem, kde často již při studiu najdou placené brigády či praxe přímo v oboru a po dostudování školy ve městě již zůstanou, jelikož právě tato větší města jsou sídlem mnoha (nadmístních) firem a korporací a nabízejí lepší pracovní nabídky a možnost uplatnění.

Kvalita života ve městě je dána nabídkou mimopracovních a mimoškolních aktivit a možností. Tyto aktivity by měly uspokojovat potřeby obyvatel všech věkových skupin a s různými oblastmi zájmů.

Navrhuji následující řešení situace:

5.1.1 Priorita I. Zkvalitnění infrastruktury pro občanské a veřejné služby

Dostupnost kvalitní a spolehlivé občanské vybavenosti přispívá ke zlepšení životních podmínek ve městě, ke zvýšení kvality života jeho obyvatel a ke zvýšení atraktivity území.

Opatření:

- Kvalitní technické, prostorové a materiální zázemí pro trávení volného času
- Podpora rozvoje služeb v oblasti sociální péče a sociální integrace
- **Zvyšovat dostupnost a města, služeb občanům se sníženou mobilitou** - Občanská vybavenost města Uherský Brod je na poměrně vysoké úrovni, je ale řada služeb, jejichž zpřístupnění obyvatelstvu je bezesporu žádoucí. Zcela jistě by došlo ke zkvalitnění života obyvatel města, zejména pak osob handicapovaných či osob se sníženou pohyblivostí, pokud by došlo k odstranění těchto přístupových bariér, což by umožnilo této skupině osob nezávislost, soběstačnost a především možnost zapojit se plně do občanského života. V případě veřejných prostranství a budov v majetku či správě města je na městu, aby zajistilo odstranění těchto bariér, u podnikatelských subjektů je nutné navázat na toto téma komunikaci.
- Budování, dovybavení a pravidelná údržba dětských hřišť
- Výstavba víceúčelového hřiště
- **Výstavba jeslí.** Tento bod je konkretizován a rozpracován v následující kapitole jako jeden z návrhů projektů.

5.1.2 Priorita II. Posílení pozice Uherského Brodu jako centra kulturního a společenského života

Účelem je zvýšit prestiž města prostřednictvím zvýšení úrovně sídel významných kulturních institucí, které přitahují pozornost a mají potenciál stát se samotným důvodem pro návštěvu města, zlepšení marketingové image města a nabídku produktů kulturního cestovního ruchu.

Uherský Brod disponuje značným potenciálem, pokud jde o oblast kultury a cestovního ruchu. Na území města lze najít velké množství pamětihodností, které ovšem ve většině případů nedosahují regionálního významu. Vhodným řešením, jak tyto pamětihodnosti či kulturní akce zatraktivnit i pro širší veřejnost je více využít dostupných informačních systémů.

Kultura a společenský život v obcích je zdrojem zábavy a předmětem volnočasových aktivit. Podmiňuje celkovou kvalitu života občanů dané obce, jelikož je součástí podmínek stability společnosti.

Opatření:

- **Zajistit dostupnost kulturní, sportovní a volnočasové nabídky v místních částech města** - Úroveň a počet volnočasových aktivit, není v místních částech, které k Uherskému Brodu přísluší, optimální. Konkrétně, pokud jde o obce Újezdec a Těšov, nenachází se zde žádné prostory pro pořádání kulturních akcí či společenských událostí ve vnitřních prostorách.
Město by se mělo zaměřit i na rozvoj infrastruktury pro kulturu a volný čas v těchto místních částech, jelikož přínosem by mimo jiné bylo zapojení mladších ročníků a jejich účast na společenském životě obce a v souvislosti s tím by také s největší pravděpodobností došlo k eliminaci delikventního chování mladistvých.
- Rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro mladistvé
- Rozšiřování aktivit a akcí pro rodiče s dětmi
- Podpora místních kulturních tradic (Uherskobrodský Jarmark, pochovávaní basy, Kateřinský Jarmark...)
- Zvýšení atraktivity městského prostředí, zejména center měst (např. regenerace památkových objektů, muzeí apod. za jiným účelem než je podpora cestovního ruchu)

5.1.3 Priorita III. Přizpůsobit služby probíhajícímu demografickému vývoji

Využít demografického potenciálu města prostřednictvím přirozené reprodukce a imigrace a adaptovat město na probíhající demografický vývoj (růst délky života, podílu cizinců atd.). Je nutné, aby město přizpůsobilo nabídku sociálních zařízení současnému trendu prodlužování délky života a neustálému narůstání počtu obyvatel starších 65 let a zabezpečilo tak péči o tuto skupinu osob.

Opatření:

- Přípravenost obce na stárnutí obyvatel – **vybudování vhodného objektu s péčí o seniory**. V Uherském Brodě se v současné době nachází Penzion pro seniory, kapacita ale není dostačující ani v současné době, do budoucna je tedy nutné přizpůsobit se trendu stárnutí obyvatelstva a pružně na něj reagovat výstavbou nového zařízení pro tuto, stále rostoucí, skupinu obyvatelstva.
- Výstavba či úprava bytů na malometrážní (nízkonákladové) pro plně soběstačné seniory.
- Podpora flexibilních pracovních úvazků. Nedostatek částečných úvazků neumožňuje pro většinu studentů získat základní pracovní zkušenosti již na škole. To samozřejmě pak znesnadňuje vstup mladých lidí na trh práce.
- Výstava startovacích bytů

5.2 STRATEGICKÝ CÍL 2: PODPORA MLADÝCH

Město Uherský Brod se v současné době potýká s problémem nízké porodnosti. Negativně se odráží fakt, že situace lidí na začátku profesní kariéry je nejistá. Domnívám se, že za tímto problémem stojí především ekonomické hledisko, neboť náklady na bydlení jsou pro mladé rodiny, často absolventy škol, kteří tedy nemají finanční rezervu, poměrně vysoké. Dalším problémem, který ovlivňuje rozhodování o početí potomka je nezaměstnanost.

V souvislosti s výše uvedenými faktory, které ovlivňují míru porodnosti ve městě, se domnívám, že vhodným řešením stávajícího stavu mohou být následující opatření:

5.2.1 Priorita I. Podpora zaměstnanosti mladých osob

Kvalitní vzdělání je cestou k dosažení zaměstnanosti a s ní spojené vyšší kvality života a osobní spokojenosti. Dle provedených analýz je patrné, že město disponuje kvalitní vzdělávací infrastrukturou – od mateřských škol až po školy střední, jejichž zaměření je segmentováno do různých oborů vzdělávání.

Opatření:

- Snaha o vyšší provázanost vzdělávání a následného zaměstnávání
- Město Uherský Brod by mohlo podpořit myšlenku **finančního zvýhodnění firem** (například daňové úlevy), které **nabízejí pracovní místa absolventům** nebo nabídnout placené praxe či stáže pro studenty Uherskobrodských škol.
- **Flexibilita, dynamika a otevřenost trhu práce** - V Uh. Brodě působí od roku 1994 centrum dalšího vzdělávání Marlin s.r.o., jehož hlavní náplní činnosti je tvorba a realizace vzdělávacích a poradenských programů. Jednou z předností této instituce je, že část nabídky rekvalifikačních kurzů pružně přizpůsobuje aktuálním požadavkům trhu práce.
- Efektivní využití dlouhodobě nezaměstnaných osob
- **Výstavba firemní školky a jeslí.** Tento bod je konkretizován a rozpracován v následující kapitole jako jeden z návrhů projektů.

5.2.2 Priorita II. Podpora a rozvoj bydlení

Dokud mladé páry nemají vyřešenu bytovou situaci, ve většině případů se do zakládání rodiny příliš nehrnou, což je druhý, již výše zmíněný důvod, který, jak se domnívám, souvisí s nízkou porodností nejen v Uherském Brodě, ale je to problém většího rozsahu.

Opatření:

- Řešením situace může být **zprostředkování informací mladým párům o podporách a programech Státního fondu rozvoje bydlení**, který nabízí například nízkoúročené úvěry na bydlení. Město by k řešení situace mohlo přispět například zveřejněním těchto ne příliš známých informací, v Brodském zpravodaji, který je každý měsíc doručován do poštovních schránek všech jeho obyvatel.
- Vstřícná bytová politika města pro mladé rodiny a jednotlivce

- Oprava a modernizace stávajícího bytového a domovního fondu
- Výstavba startovacích bytů (výhodou jsou bezesporu nižší náklady v porovnání s komerčními nájmy)

5.3 STRATEGICKÝ CÍL 3: PODPORA ROZVOJE A ZKVALITNĚNÍ ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Nejvyspělejší státy světa si uvědomují význam vzdělání a jsou často úspěšnými právě proto, že investují do vzdělávání a znalostní ekonomiky, jelikož tato investice je pro ně rentabilní.

V případě, kdy investoři narazí na nedostatek vzdělané a kvalifikované pracovní síly, raději své podnikání přesunou jinam, často do zahraničí. Únik investic pak vede k hospodářskému úpadku a tím i k nárůstu chudoby, nezaměstnanosti a dalších společenských problémů.

Školy a školská zařízení jsou jedním z faktorů, které dotváří úroveň města. Jejich kvalita je důležitá, protože vzdělání je určujícím faktorem pro další životní uplatnění a má strategický význam pro rozvoj lidského potenciálu, který je jedním ze základních faktorů udržitelného hospodářského růstu.

Počet a rozmístění vzdělávacích institucí na území města dosahuje velmi dobré úrovně, je ale třeba, aby docházelo k dalšímu rozvoji těchto škol a školských zařízení a byly tak konkurenceschopnější oproti institucím obdobného zaměření.

5.3.1 Priorita I. Vytvoření kvalitního prostředí pro vzdělání

Kvalitu a rozvoj vzdělání ve městě Uherský Brod stejně jako všude jiny výrazně ovlivňuje technické, prostorové a materiální vybavení školských zařízení. Jedná se především o investice do budov a vybavení vzdělávacích zařízení, zkvalitnění prostorového a materiálního vybavení.

- Modernizace a rekonstrukce budov městem zřízených vzdělávacích zařízení (Mateřské školy a základní školy)
- Technické zhodnocení škol a školských zařízení včetně pořízení vybavení a učebních pomůcek

- Podpora rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávacích zařízeních
- Zkvalitnění sportovišť. Důraz na možnosti využití pro širokou veřejnost
- Zabezpečit patřičnou kvalitu stravovacích zařízení zřízených městem a sloužících pro stravování dětí a mládeže
- Infrastruktura pro celoživotní vzdělávání
- Výstavba firemní školy a jeslí. Tento bod je konkretizován a rozpracován v následující kapitole jako jeden z návrhů projektů.

5.3.2 Priorita II. Motivovat školy k využití jejich kapacit pro mimoškolní vzdělávání dětí, mládeže či dospělé veřejnosti, podpora vzniku nových mimoškolních kroužků či kurzů

Zájmové kroužky a jiné aktivity jsou prevencí sociálně-patologických jevů, proto by bylo žádoucí tyto mimoškolní aktivity ze strany města podporovat a umožnit tak širokému okruhu osob trávit smysluplně volný čas a maximálně tak využít potenciál dostupných materiálních podmínek. Tyto aktivity prováděné ve volném čase jsou také důležitým podpůrným faktorem spokojenosti občanů.

Opatření:

- Zajistit kvalitní a širokou prezentaci nabídky stávajících volnočasových aktivit ve městě
- Podpora činnosti kulturních a vzdělávacích zařízení a zájmových organizací působících ve městě
- Realizace tradičních a nových společenských, kulturních a sportovních akcí
- Využití tělocvičen a hřišť na základních školách pro širokou veřejnost – zlepšení či rozšíření nabídky volnočasového vyžití (ocení zejména obyvatelé místních částí, kde je možnost sportovního vyžití menší a často tyto k městu příslušící obce ani nedisponují vhodnou infrastrukturou)

5.3.3 Priorita III. Rozvinutí spolupráce základních a středních škol vůči dalším subjektům

Jedná se zejména o rozvinutí partnerství základních a středních škol s výrobními podniky na území města. Absolvování pracovní praxe v reálném prostředí u zaměstnavatelů by mělo studentům nápomoci k získání základních pracovních návyků a zvýšit jejich šance uspět na trhu práce.

Stejně tak spolupráce vzdělávacích institucí na mezinárodní úrovni je jednoznačně pro všechny účastníky přínosem, jelikož mimo jiné přispívá i k rozvoji jazykových schopností jak žáků, tak pedagogů. Kooperace se zahraniční institucí znamená také jakési zvýšení prestiže a je považována za dobrou vizitku a částečně tak může hrát roli při rozhodování studentů o výběru vzdělávací instituce.

Součinnost s mezinárodní vzdělávací institucí využívají v Uh. Brodě aktuálně pouze střední školy, v rámci základních škol zatím zahraniční spolupráce navázána není. V současné době již zahraniční spolupráci navázala například Střední škola Centrum odborné přípravy technické, která v rámci Evropy spolupracuje především se školami stejného zaměření, partnerské školy sídlí v Suhlu, Ferlachu, Nitře či Střední průmyslová škola a Obchodní akademie, která v minulosti spolupracovala se středními školami z Německa a Nizozemí. Domnívám se, že je žádoucí navazování zahraničních styků podporovat a adaptovat se tak současnému trendu kosmopolitní společnosti.

Opatření:

- **Rozšířit spolupráci a otevřenost vzdělávacích institucí vůči zahraničí**

Stáže pouze pro žáky a studenty posledního ročníku středních škol. Stáž mohou studenti získat v jakémkoli oboru, který koresponduje s oborem jejich studia, stáže jsou vykonávány v soukromých firmách či neziskových organizacích, a studenti nesmějí být OSVČ. Stáže jsou kratší, trvají jeden až tři měsíce, a je nutné nastoupit na stáž ještě před ukončením studia.

- **Podnítit podniky ke vzájemné spolupráci s vzdělávacími institucemi na území města**

Finanční motivace je stimulem, který není úplně bezvýznamný a u studentů určitě povzbudí zájem o problematiku, navíc získaná praxe pomůže absolventům při hledání zaměstnání, kde je často právě praxe jednou z podmínek pro přijetí.

- **Provázanost nabídky vzdělávání se současnými (budoucími) potřebami trhu práce**
- Posílit atraktivitu řemeslných a odborných soutěží a přehlídek
- Zajištění pravidelné informovanosti studentů základních škol, tedy potenciálních budoucích studentů o nabídce studijních oborů a výhodách studia na příslušných středních školách

6 KATALOG NÁVRHŮ PROJEKTŮ

6.1 PROJEKT Č. 1 VYBUDOVÁNÍ FIREMNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY A JESLÍ

Název projektu: Vybudování firemní mateřské školy s třídou jeslí s finanční podporou ze strany města. Jde o významný benefit, který je ve světě již dobře zaveden a v České republice se jeho zavádění také úspěšně rozvíjí.

Popis projektu: Projekt na výstavbu mateřské školy a jeslí ve městě Uherský Brod má podle mého názoru své opodstatnění. V Uherském Brodě se v současné době nachází celkem 8 mateřských škol, z toho všechny vyjma MŠ v Těšově a MŠ v Újezdci, která bude k 1. září 2014 sloučena se ZŠ Újezdec, mají kapacity téměř naplněny. Pokud jde o zařízení jeslí, v prostorách Mateřské školy Obchodní se nachází jedna třída určená dětem do tří let. Domnívám se, že celkový počet 16 míst je vzhledem k pozici města Uherského Brodu jako spádového centra pro okolní obce, centra mikroregionu a zejména města, do kterého spousta osob dojíždí za zaměstnáním naprosto nedostatečný, a větší počet míst pro děti by byl rodiči uvítán.

V minulosti s péčí o děti před nástupem do mateřské školy často pomáhali prarodiče, jelikož odchod do starobního důchodu byl cca před deseti lety průměrně ve věku 55 let. V současné době, kdy neustále dochází k prodlužování délky odchodu do důchodu, prarodiče bohužel s péčí pomáhat nemohou, takže často neexistuje žádná přípustná alternativa, která by problém s hlídáním zabezpečila. Rodiče tedy často nemají na výběr a musí zůstat s dítětem doma až do dovršení věku k nástupu do mateřské školy, neboť finanční důvody jim možnost soukromých opatrovatelek v 95% případů nemožní.

V rámci zřízení jeslí bylo zvažováno také otevření třídy jeslí v některé ze stávajících mateřských škol, přesto, že všechny mateřské školy nemají kapacity naplněny na 100% ani jedna bohužel nemá dostatečný počet volných míst či prostor k otevření další třídy se zhruba deseti dětmi.

Proto bude nejvhodnějším řešením odkoupení a následná rekonstrukce některé z budovy ve vlastnictví města, která je dostatečně přístupná – zejména z hlediska dopravního a byla by vhodná k zajištění tohoto účelu.

Domnívám se, že optimální kapacita tohoto zařízení, které by bylo určeno výhradně pro děti, jejichž rodiče jsou zaměstnanci České zbrojovky, by byla cca 20 dětí pro děti od 3 let (MŠ) a 15 dětí do 3 let (Jesle), zřízením firemní MŠ a jeslí by tedy došlo k uvolnění míst ve výše zmíněných institucích.

Přínosy projektu:

Začlenění dítěte do kolektivu svých vrstevníků od útlého věku, příprava k nástupu do mateřské školy

Zabezpečit péči o děti pracujících rodičů, tedy umožnit rodičům nástup do zaměstnání před dovršením 3 let věku dítěte – jak z finančních důvodů, tak z hlediska kariérního – pro rodiče na vyšších pracovních pozicích je často obtížné neztratit kontakt a souvislosti v dnešní době, pro kterou jsou typické rychlé změny a vývoj v jednotlivých oblastech

Vytvoření nových pracovních míst

Projekt usnadní rodičům lepší sladění pracovního a rodinného života.

Strategický cíl:

Podpora rozvoje a zkvalitnění školských zařízení

Aktéři projektu:

Česká Zbrojovka a.s.

Město Uherský Brod

Občané

Předkladatel projektu:

Česká Zbrojovka a.s.

	Město Uherský brod
Předpokládané náklady:	7 500 000Kč
Zdroje financování:	ESF OP Lidské zdroje a zaměstnanost (70%) Finanční prostředky zaměstnavatele, tedy České Zbrojovky (20 %) Spolufinancování ze strany města Uherský Brod (10%)
Termín realizace projektu:	2015 – 2017

6.2 PROJEKT Č. 2 ADAPTACE DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÝCH NA TRH PRÁCE

Název projektu:	Adaptace dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce
Popis projektu:	<p>Nezaměstnanost, která v současné době v různé míře trápí, až na výjimky, všechny obce či města je bezesporu nepříznivým jevem, který komplikuje a znesnadňuje životní situaci všem takto postiženým osobám a omezuje určitý životní standard.</p> <p>Vhodný k řešení této situace by mohl být projekt, který v současné době funguje například ve Francii či Belgii. Projekt je založen na najímání nezaměstnaných osob prostřednictvím pracovních agentur jako pomocných pracovních sil například k úklidu domácností, údržby zahrady, okolí domu apod.</p> <p>Dovedu si představit, že do zkušební fáze nového projektu, o jehož zavedení se uvažuje v dohledné době také v České republice, by se Uherský Brod mohl zapojit.</p> <p>Realizace by byla zastřešena Úřadem práce, který by zřídil speciální pracovní skupinu o 2-3 osobách, které by projekt koordinovaly a práci mezi zájemci o tyto služby a nezaměstnanými osobami zprostředkovaly. Spíše než o stálý pra-</p>

covní poměr by se jednalo o příležitostné či nahodilé brigády, které by byly finančně hrazeny především od nájemců služeb, tedy domácností a ze strany města by byla dotována pouze část finančních nákladů, jakýsi příspěvek.

Myslím si, že ze strany domácností by o tyto drobné výpomoci zájem byl, jelikož částka za úklid domácnosti by zcela jistě nepřevýšila sazbu, kterou si berou specializované úklidové firmy, když navíc vezmeme v potaz také příspěvek ze strany města, finančně by se to zcela jistě vyplatilo. Jak jsem již uváděla výše, nejednalo by se o pravidelné, ale spíše o příležitostné služby, kdy je například někdo z domácnosti po úraze se sníženou pohyblivostí či jinak znevýhodněn nebo zkrátka uvítá časovou úsporu, kterou mu tato služba poskytne a může se tak věnovat práci, dětem či koníčkům, na které by za jiných okolností neměl čas. Tuto možnost by zcela jistě ocenili i dlouhodobě nezaměstnané osoby, kterým by finanční výpomoc přišla zcela jistě vhod.

Přínosy projektu:	Vznik nových pracovních míst zejména pro těžce uplatnitelné osoby na trhu práce (osoby v předdůchodovém věku, osoby handicapované, ale zároveň soběstačné) Úspora vyplácených sociálních dávek
Strategický cíl:	Podpora porodnosti (Podpora zaměstnanosti)
Aktéři projektu:	Město Uherský Brod Úřad práce Uherský Brod Dlouhodobě nezaměstnané osoby
Předkladatel projektu:	Město Uherský Brod
Předpokládané náklady:	3 000 000Kč
Zdroje financování:	Dotace z EU (75%) Rozpočet města Uherský Brod (25%)
Termín realizace projektu:	2015

6.3 PROJEKT Č. 3 SPOROVNÍ VÍCEÚČELOVÉ HŘIŠTĚ

Název projektu:	Sportovní víceúčelové hřiště
Popis projektu:	<p>Víceúčelové hřiště patří mezi nejoblíbenější sportoviště zejména díky využitelnosti pro více sportů a volnočasových aktivit.</p> <p>V Uherském Brodě se žádné podobné hřiště tohoto typu nenachází, bylo by proto přínosné tento projekt podpořit.</p> <p>Vybudováním víceúčelového hřiště se zkvalitní možnost sportovního vyžití místním obyvatelům, zejména dětem z mateřské a základní školy, ale i ostatním sportovcům jak organizovaným, tak neorganizovaným. Cílem projektu je zlepšení kvality života místních občanů a zvýšení nabídky možností aktivního trávení volného času.</p> <p>Jedním z dalších důvodů pro výstavbu je skutečnost, že v okolí není žádný areál, vyhovující výše uvedeným účelům.</p> <p>Záměrem projektu je vybudování oploceného a osvětleného víceúčelového hřiště ve městě. Cílem je současnými architektonickými prvky vytvořit sportoviště dostatečně atraktivní pro všechny věkové kategorie. Hřiště bude umožňovat sporty volejbal, nohejbal, malou kopanou, basketbal a trénink na venkovní horolezecké stěně.</p> <p>Součástí hřiště, které bude zpřístupněno volně po celý den/týden bude půjčovna cyklistického vybavení, jelikož v posledních letech došlo k velkému rozvoji cyklostezek na území města. Přístup na sportoviště, jeho údržba a správa cyklopůjčovny bude zabezpečena pracovníkem tohoto areálu.</p>
Přínosy projektu:	<p>Zlepšení sportovní infrastruktury Města Uherský Brod</p> <p>Rozšířit a zkvalitnit nabídku volnočasových aktivit pro občany</p>

	Snížení sociálně-patologických jevů a eliminace delikventního chování mladistvých
	Zvýšení fyzické, zdravotní a morální úrovně mládeže
Strategický cíl:	Zvýšení atraktivity města
Aktéři projektu:	Místní obyvatelé
	Návštěvníci města
	Žáci mateřských, základních a středních škol
	Město Uherský Brod
Předkladatel projektu:	Město Uherský Brod
Předpokládané náklady:	9 500 000
Zdroje financování:	Dotace z EU (80 %)
	Rozpočet města Uherský Brod (20%)
Termín realizace projektu:	2015 - 2017

6.4 PROJEKT Č. 4 JAZYKOVÉ KURZY PRO PEDAGOGY

Název projektu:	Vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
Popis projektu:	<p>Zvýšení jazykové vybavenosti pedagogů přinese možnost snadnějšího navázání styků se zahraničními institucemi a umožní další rozvoj jak učitelů, tak studentů. Pedagogové, kteří absolvují kurz, rozšíří svou jazykovou vybavenost o nové jazyky, případně prohloubí své stávající znalosti.</p> <p>Kurz přispěje jak k profesnímu i osobnímu růstu zúčastněných. Výuka bude rovnoměrně zaměřená na oblast gramatiky i na rozšíření schopnosti aktivní komunikace v cizím jazyce (na samostatný ústní projev, vedení dialogu, na psaní vybraných textů, na procvičení porozumět psanému nebo vyslechnutému textu) s konkrétním cílem osvojování a upevňování základních gramatických struktur.</p> <p>V časovém horizontu jednoho roku budou uskutečňovány jazykové kurzy anglického či německého jazyka pro pedagogy základních a středních škol. Kurzy budou probíhat v časové frekvenci dvou vyučovacích hodin týdně, budou vedeny jak rodilými mluvčími, tak i českými certifikovanými lektory. Zakončeny budou certifikátem, který prokáže jazykovou úroveň zúčastněných.</p>
Přínosy projektu:	<p>Profesní rozvoj účastníků kurzu</p> <p>Eliminace jazykových bariér, navázání styku se zahraničními institucemi</p> <p>Prohloubení jazykových dovedností, rozšíření o nové jazyky</p>
Strategický cíl:	Podpora rozvoje a zkvalitnění školských zařízení
Aktéři projektu:	<p>Pedagogičtí pracovníci základních a středních škol v Uherském Brodě</p> <p>Město Uherský Brod</p>
Předkladatel projektu:	Město Uherský Brod

Předpokládané náklady: 6 500 000

Zdroje financování: Dotace z EU (75%)

Rozpočet města Uherský Brod (25%)

Termín realizace projektu: 2015

ZÁVĚR

Diplomová práce Evaluace vzdělávací soustavy ve městě Uherský Brod s ohledem na demografický vývoj obyvatelstva je věnována analýze vzdělávacích zařízení v souvislosti s demografickým vývojem ve městě.

Teoretická část práce charakterizuje a vymezuje pojmy nezisková organizace, vzdělávací soustava, školské zařízení. Dále poskytuje ucelený přehled všech demografických ukazatelů, které jsou řešeny v navazující analytické části. Tato část byla zpracována na základě odborné literatury a legislativy, především školského zákona upravujícího aktuální znění.

Na základě poznatků získaných při zpracování diplomové práce mohu konstatovat, že demografický vývoj, jenž je jedním z určujících ukazatelů fungování školského systému ve městě, je srovnatelný s vývojem v celé České republice a potažmo také s dalšími vyspělými a rozvinutými státy v rámci celé Evropy. Hlavními znaky jsou zejména pokles porodnosti a stárnutí populace, která souvisí s prodlužováním délky života.

Právě pokles porodnosti je největším problémem území Uherského Brodu z hlediska řešené problematiky. Porodnost je nejdůležitější složkou demografické reprodukce, indikátorem, který ovlivňuje populační vývoj určitého územního celku s významným vlivem na řešenou oblast školství.

Z analýzy mateřských a základních škol vyplývá, že kapacity jsou dostatečně využity, problém shledávám pouze v místních částech Těšov a Újezdec, optimalizační řešení tohoto problému již započala. Pokud jde o školy střední, všechny z řešených se potýkají vlivem nepříznivého demografického vývoje s úbytkem počtu žáků, řešením mohou být aktivity ze strany města, které jsou popsány v návrhové části práce.

Navržené strategické cíle, které jsou dále rozpracovány do prioritních os a opatření jsou uvedeny v kapitole číslo pět. Cíle jsou logicky rozčleněny do tří vzájemně souvisejících oblastí - atraktivita města, podpora mladých a podpora rozvoje a zkvalitnění školských zařízení.

V kapitole šest jsou rozpracovány možná řešení stávajících problémů do návrhů projektů, přičemž každý projekt je vázán na konkrétní strategický cíl a řeší odstranění případně minimalizaci nedostatků.

Uherský Brod je městem s dobrými podmínkami pro kvalitní a plnohodnotný život. Veškeré služby jsou srovnatelné jako u měst obdobné velikosti a významu.

Z hlediska provedené analýzy je patrné, že zde existuje vhodné zázemí pro rozvoj lidských zdrojů již od útlého věku. Nutností je, aby se i do budoucna zřizovatel snažil o uvedení sítě škol a školských zařízení do souladu s demografickým vývojem. Optimalizací a investicemi do vzdělávací infrastruktury tedy představitelé podpoří nejen rozvoj v tomto odvětví, ale přispějí svými aktivitami ke zkvalitnění služeb a podmínek a zvýšení životního standardu svých obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- BROŽOVÁ, Stanislava. The Education System of the Czech Republic. 1st ed. Prague: Institute for Information on Education, 2008, 96 s. ISBN 978-80-211-0562-1
- KALIBOVÁ, Květa, Zdeněk PAVLÍK a Alena VODÁKOVÁ. Demografie (nejen) pro demografy. 3., přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009, 241 s. ISBN 978-80-7419-012-4.
- KATZOVÁ, Pavla. Školský zákon: komentář. Praha: ASPI, 2008, xix, 772 s. ISBN 978-80-7357-412-3
- KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Oldřich VYKYPĚL. Strategické řízení: teorie pro praxi. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, xiv, 206 s. ISBN 80-7179-453-8.
- KREISLOVÁ, V. Program rozvoje města Uherský Brod. Zlín, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky. Vedoucí diplomové práce Ing. Jiří Macháček.
- MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2013, 256s., ISBN 978-80-7263-825-3
- Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha. Praha: Tauris, 2001, 98 s. ISBN 8021103728.
- REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 184 s. ISBN 978-80-247-3006-6
- REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5
- ROSEN, Harvey S a Ted GAYER. Public Finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1

Internetové zdroje

- CENTRUM ODBORNÉ PŘÍPRAVY TECHNICKÉ. © 2012. Historie školy. *Centrum odborné přípravy technické*. [online]. [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: <http://copt.cz/historie-skoly/>
- Česká školní inspekce. O nás. ©2013 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/ZAKLADNI-INFORMACE/O-nas>

- ČESKO. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních korporacích. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1998, částka 34. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>
- ČESKO. Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 Zákoník práce. Dostupné také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/>
- ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 Zákon občanský zákoník. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1998, částka 33. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- ČESKO. Zákon č. 3 ze dne 27. listopadu 2001 o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In: Sbíрка zákonů České republiky. 1998, částka 9. Dostupné také z: <http://www.straznavez.cz/Dokumenty/zakonocns.htm>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, © 2011. Metodické publikace. *Český statistický úřad*. [online]. [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cisla/0/02/020100/020100.htm>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, © 2012. Krajská správa Českého statistického úřadu ve Zlíně. *Český statistický úřad*. [online]. [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/home>
- GYMNÁZIUM J. A. KOMENSKÉHO, © 2007-2010. Historie školy. *Gymnázium J. A. Komenského*. [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.gjak.cz/historie-skoly.aspx>
- MĚSTO UHERSKÝ BROD, © 2003-2012. O městě. *Město Uherský Brod* [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://ub.cz/pages.aspx?rp=5&id=29&expandMenu=16>
- MĚSTO UHERSKÝ BROD, © 2003-2012. Školství. *Město Uherský Brod* [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://ub.cz/pages.aspx?rp=2.1&idd=105&showDetail=true&&expandMenu=98>
- MĚSTO UHERSKÝ BROD, © 2003-2012. Zastupitelstvo města. *Město Uherský Brod*. [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://ub.cz/pages.aspx?rp=2.1&idd=87&showDetail=true&expandMenu=87>
- Neziskovky: Legislativa [online]. 6. 1. 2014. Praha, 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_559/fakta_legislativa/

- SLOVÁCKÉ STROJÍRNY, © 2011. Společnost: Historie společnosti. *Slovácké strojírný* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.sub.cz/historie-spolecnosti.html>
- STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ UHERSKÝ BROD, © 2012. O škole. *Střední odborné učiliště Uherský Brod* [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://drupal.sou-ub.cz/node/6>
- STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA A OBCHODNÍ AKADEMIE UHERSKÝ BROD, © 2012. Historie školy. *Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod* [online]. [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.spsoa-ub.cz/kategorie/historie-skoly>
- ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA UHERSKÝ BROD, © 2008. O škole. *Základní umělecká škola Uherský Brod* [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.zus-ub.cz/cs/o-skole>
- ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAKTICKÁ A ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ UHERSKÝ BROD. Dokumenty. *Základní škola praktická a základní škola speciální Uherský Brod*. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.ssub.uh.cz/dokumenty.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

COPT	Centrum odborné přípravy technické
ČSÚ	Český statistický úřad
GJAK	Gymnázium Jana Amose Komenského
MŠ	Mateřská škola
OA	Obchodní akademie
SOU	Střední odborné učiliště
SŠ	Střední škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Věková pyramida obyvatelstva Zlínského kraje, r. 2011 (Zdroj: ČSÚ)	17
Obrázek 2: Geografické vymezení Uh. Brodu (Zdroj: Mapy.cz)	31
Obrázek 3: Muzeum J. A. Komenského (Zdroj: Město Uherský Brod).....	32
Obrázek 4: Počty žáků základních škol, souhrn za 1. a 9. třídy (vlastní zpracování)	48

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: : Vývoj počtu obyvatel Uherského Brodu 1869-2012 (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ) .....</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 2: Vývoj porodnosti (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ) .....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 3: Migrace obyvatelstva (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ) .....</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 4: Vývoj celkového přírůstku obyvatel (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ) .....</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 5: Srovnání věkové struktury ČR a města Uherský Brod (v %) .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 6: Věková struktura obyvatel (vlastní zpracování dle údajů ČSÚ) .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 7: Vzdělanostní struktura obyvatel Uh. Brodu (Zdroj: Český statistický úřad) ....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 8: Vývoj počtu žáků mateřských škol v časovém horizontu 10 let (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod) .</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 9: Výdaje a náklady mateřských škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod) .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 10: Příjmy mateřských škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod).....</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 11: Naplnění kapacit Základních škol z dlouhodobého hlediska – srovnání (vlastní zpracování) .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 12: Vývoj počtu žáků základních škol v časovém horizontu 10 let (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod) .</i>	<i>46</i>
<i>Tabulka 13: Vývoj počtu žáků základních škol, 1. a 9. Tříd (vlastní zpracování) .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 14: Výdaje a náklady základních škol (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod) .....</i>	<i>48</i>
<i>Tabulka 15: Příjmy základních škol inkasované za provozování školní družiny (vlastní zpracování na základě informací z odboru Školství, kultury a sportu MÚ Uherský Brod) .</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 16: Naplnění kapacit Středních škol z dlouhodobého hlediska – srovnání (vlastní zpracování) .....</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka 17: Vývoj počtu žáků, Gymnázium J. A. Komenského (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod).....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 18: Údaje o přijímacím řízení Gymnázium J. A. Komenského (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy) .....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 19: Vývoj počtu žáků, SPŠ a OA Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod).....</i>	<i>54</i>

<i>Tabulka 20: Údaje o přijímacím řízení SPŠ a OA Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy) .....</i>	<i>54</i>
<i>Tabulka 21: Vývoj počtu žáků, COPT (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod)</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 22: Tabulka 23: Údaje o přijímacím řízení COPT Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy) .....</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 24: Vývoj počtu žáků, SOU Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj Městský úřad Uh. Brod) .....</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 25: Údaje o přijímacím řízení SOU Uh. Brod (vlastní zpracování, zdroj: výroční zprávy) .....</i>	<i>57</i>